

Møte onsdag den 14. mai 2014 kl. 10

President: Ole Mic Thommessen

Dagsorden (nr. 69):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representantene Freddy de Ruiter, Anniken Huitfeldt, Rasmus Hansson og Marit Arnstad, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Heidi Greni vil fremsette et representantforslag.

Heidi Greni (Sp) [10:01:24]: På vegne av representantene Per Olaf Lundteigen, Janne Sjelmo Nordås, Kjersti Toppe og meg selv vil jeg fremme et forslag om styrking av barnevernet gjennom ny organisasjonsmodell.

Presidenten: Representanten Tove Karoline Knutsen vil fremsette et representantforslag.

Tove Karoline Knutsen (A) [10:01:49]: På vegne av representantene Torgeir Micaelsen, Hadia Tajik, Ruth Mari Grung, Freddy de Ruiter, Audun Otterstad og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om at Rettsgenetisk senter i Tromsø kan utføre DNA-analyser i straffesaker.

Presidenten: Representanten Torgeir Micaelsen vil fremsette et representantforslag.

Torgeir Micaelsen (A) [10:02:23]: På vegne av representantene Tove Karoline Knutsen, Freddy de Ruiter, Ruth Mari Grung, Audun Otterstad og meg selv har jeg gleden av å forslå flere og bedre tiltak for å bekjempe føflekkreft.

Presidenten: Representanten Johnny Ingebrigtsen vil fremsette et representantforslag.

Johnny Ingebrigtsen (SV) [10:02:51]: Som skipper på havet som for tiden er stortingsrepresentant, vil jeg framsette forslag om å få faglig vurdert Hurtigrutas anløpsforhold i Mehamn.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at det i dag vil bli ringt til behandling av sak nr. 3, Referat.

Sak nr. 1 [10:03:29]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Ketil Solvik-

Olsen, Bent Høie og Robert Eriksson vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Torgeir Micaelsen.

Torgeir Micaelsen (A) [10:04:00]: Når vi blir syke eller skadet, er operative sykehus og akuttjenester med klarhet i ansvarsforhold veldig viktig for pasientene. Det er også viktig for samfunnsberedskapen. Dette var ett av hovedpunktene i fjorårets valgkamp, hvor bl.a. Bent Høie gikk til valg på en stor reform som skulle erstatte måten vi i dag styrer sykehusene på. Nå er det imidlertid høyst uklart om det er valgløftene fra i fjor eller helseministerens brev til Stortinget om oppfølgingen av arbeidet med en såkalt nasjonal helse- og sykehusplan som gjelder. For hør bare her:

Til Bergens Tidende uken før valget sa Bent Høie:

«I dag vet ikke aksjonistene hvor de skal vende seg, nå kan de dra til Oslo og gå i fakkeltog til Stortinget. De kan henvende seg til sine egne politikere på Stortinget, som med vår modell vil ha ansvar for beslutningene.» Nå skriver Bent Høie til Stortinget:

«Jeg ønsker ikke med Nasjonal helse- og sykehusplan å legge opp til at Stortinget skal ta beslutninger knyttet til det konkrete føde- og akutttilbudet eller øvrige endringer ved de ulike sykehusene. Stortinget må ikke ta over det ansvaret som ligger hos styret og ledelsen (...) ved sykehusene.»

Vi har dessverre også andre eksempler på store snuooperasjoner fra helseministeren det siste halve året: reservasjonsrett for fastleger, omorganisering av akuttmottak og en såkalt uavhengig granskning av OUS, Oslo universitets-sykehus.

Jeg synes det er bra at vi har en helseminister som går vekk fra ugjennomtenkte valgløfter, men jeg synes det er ille at man først må vinne valg før man forstår at det man framstilte i opposisjon, kanskje ikke var så smart og så enkelt som man trodde. Langt verre er det at det nå ikke er klarhet i hvem som har ansvaret for hva i sykehusene.

Derfor er mitt spørsmål: Forstår helseministeren at også i denne saken synes folk det er vanskelig å se sammenhengen mellom liv og lære? Og hvilke konkrete beslutninger vil komme i den nye sykehusplanen til helseministeren, utover den type beslutninger som Stoltenberg II la fram i Nasjonal helse- og omsorgsplan, relatert til stortingsmeldinger og budsjettproposisjoner? Hvilke konkrete endringer kommer?

Statsråd Bent Høie [10:06:13]: Alle dem som har hørt meg holde utallige innlegg om behovet for en nasjonal helse- og sykehusplan, har også hørt meg beskrive, også før valget, hva innholdet i en slik plan bør være, og det er helt i tråd med det brevet som jeg nylig har sendt til Stortinget.

Det vi har brukt som modell for den nasjonale helse- og sykehusplanen, er måten Stortinget ble involvert på i f.eks. spørsmålet knyttet til utviklingen av fødselsomsor-

gen, gjennom fødselsmeldingen. Det er den referansen som er blitt brukt flere ganger om beskrivelsen av dette. Det er nettopp der Stortinget skal diskutere de overordnede prinsippene for hvordan spesialisthelsetjenesten skal utvikle seg i årene framover, på en sånn måte at det legger føringer for hvordan tjenesten konkret organiseres lokalt.

Det gjorde Stortinget når det gjaldt fødselsmeldingen. Det har hatt konkret betydning for endringer i fødselstilbudet. Og i de diskusjonene som har vært lokalt knyttet til dette i etterkant, har en faktisk kunnet vise til at dette er føringer som er basert på faglige anbefalinger og kvalitetsmål, som Stortinget også har sluttet seg til, og en avveining mellom de faglige anbefalingene og spørsmålene om kvalitet og de andre forholdene som er styrende for utviklingen. Det vil også være modellen for den nasjonale helse- og sykehusplanen. Den nasjonale helse- og sykehusplanen vil skille seg vesentlig fra den helt overordnede nasjonale helseplanen som forrige regjering la fram, der en ikke gikk inn og gjorde en konkret vurdering av hvordan spesialisthelsetjenesten skal utvikle seg i årene framover.

Det er et stort paradoks at vi har hatt et statlig ansvar for spesialisthelsetjenesten i over ti år uten at det er laget en nasjonal helse- og sykehusplan som legger føringer for kompetansebehov, for investeringsbehov og for hvilke overordnede prinsipper sykehusene skal utvikle seg innenfor.

Torgeir Micaelsen (A) [10:08:13]: Jeg tror ingen i denne sal er uenige i at Stortinget skal ha det øverste ansvaret, skal ha overordnet ansvar og drøfte prinsipper, og jeg er gjerne med på å utvikle en plan ut fra samme typer prinsipper, men det var ikke det som var det etterlatte inntrykket da daværende leder av helsekomiteen reiste land og strand rundt og lovt forskjellige ting sammen med sin statsministerkandidat. La meg sitere noe annet fra det samme intervjuet jeg siterte fra i stad. Daværende statsministerkandidat Erna Solberg sa nemlig også til Bergens Tidende:

«Slik vi har en Nasjonal transportplan for samferdsel, bør vi få en nasjonal helseplan for sykehusene. Da vil vi lytte til lokale innspill, faglige råd og la Stortinget ta avgjørelsene.»

Problemet er bare at i det brevet som jeg henviste til i stad, som Stortinget nå har fått seg forelagt, sier helseministeren tvert imot at Stortinget ikke skal ta over beslutningskompetansen som ligger i sykehusene og i helseforetakene. Derfor gjentar jeg mitt spørsmål: Hvilke konkrete nye beslutninger er det Stortinget skal ta i helseministerens plan som ikke Stortinget også tidligere har fått seg forelagt?

Statsråd Bent Høie [10:09:19]: Vi er nå godt i gang med den prosessen som også sitatet fra Erna Solberg beskriver i intervjuet. I disse dager reiser departementets gruppe som jobber med nasjonal helse- og sykehusplan, til alle områder i Norge. I går var gruppen på besøk i Nordfjord og hadde møte med lokalbefolkningen og Helse Førde og lyttet til de innspillene de hadde. For to uker siden var de i Finnmark. De rei-

ser land og strand rundt nettopp for å få den type lokale innspill.

Så har vi nedsatt tre ekspertgrupper – en ekspertgruppe med brukere og pasienter, en ekspertgruppe med mer uavhengige fagpersoner og en ekspertgruppe som representerer de ulike ansattegruppene. Alt dette skal gi innspill til den nasjonale helse- og sykehusplanen som skal legges fram for Stortinget. Da blir Stortinget invitert til å trekke opp de overordnede linjene for disse ulike områdene. I den første nasjonale helse- og sykehusplanen kommer vi til å legge vekt på at et hovedtema der blir utviklingen i akutttilbudet og den akuttmedisinske kjeden.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Geir Jørgen Bekkevold.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:10:45]: I Telemark går sykehusstrukturdebatten ganske høyt, både helt sør i fylket, i Kragerø, og nord i fylket, i Rjukan. Det har vært et stort engasjement og også bekymring med tanke på det helsetilbudet som lokalsykehusene representerer.

Men Kristelig Folkeparti er opptatt av å sikre god kompetanse i det ytterste leddet. Spesielt vil dette gjelde tilstrekkelig bemanning og kompetanse på akutttilbud, som legevakt og fødetilbud også i distriktene. Hva gjør ministeren for å sørge for et likeverdig grunnleggende velferdstilbud som føde- og akuttberedskap ute i Distrikts-Norge?

Statsråd Bent Høie [10:11:30]: Når det gjelder fødetilbudene, har Stortinget lagt de overordnede føringene for utvikling av det tilbudet i stortingsmeldingen om fødselsomsorgen. Der er mye av arbeidet allerede gjort, som oppfølgingen av det arbeidet i helseregionene, og en har fått lagt en struktur nå som jeg oppfatter at det ikke er spesielt mange diskusjoner om lenger. En har vært igjennom en krevende prosess, men de fleste konklusjonene – iallfall ut fra min oversikt – er nå trukket, i tråd med det som Stortinget la til grunn.

Så har vi sagt at når det gjelder akutttilbud, vil det være et hovedtema i den første nasjonale helse- og sykehusplanen å legge føringer for det. Så har vi også i regjeringsplattformen sagt at en ikke vil akseptere at det legges ned akutt- og fødetilbud som ikke er begrunnet i pasientsikkerhet og kvalitet, før Stortinget har behandlet ny nasjonal helse- og sykehusplan. Blir det tatt den type beslutninger i helseforetak, vil jeg som helseminister selvfølgelig måtte vurdere om det er i tråd med regjeringsplattformen eller ikke.

Presidenten: Kjersti Toppe – til oppfølgingsspørsmål.

Kjersti Toppe (Sp) [10:12:49]: Etter ein runde med veljarfrii frå Høgre, ser det ut til at vi no er tilbake til start.

Ved Odelstingets behandling av føretakslova den 6. juni 2001 stod Arbeidarpartiet og Høgre saman. For å kunna forsvara den radikale reforma frå å ha folkevald styring av sjukehusa til statleg eigarskap med føretaksstyring presierte partia i lova at «saker som antas å være av vesentlig betydning for foretakets virksomhet» – føretakslovas § 30 – skulle avgjerast politisk.

Spørsmålet no er om Høyre, ved statsråd Høie, også vil løpe vekk frå sitt politiske ansvar, i samsvar med føretakslovas § 30, for at saker «av vesentleg betydning» – slik som nedlegging av føde- og akutttilbod – ikkje skal avgjerast av føretaket, men av føretaksmøtet, dvs. i praksis av regjering og storting.

Statsråd Bent Høie [10:13:50]: Det er viktig å presisere forskjellen mellom regjering og storting i det spørsmålet som representanten her tar opp. Det er klart at det er regjeringen og helseministeren som er eier av helseregionene og må gjøre disse vurderingene.

Og nei, jeg kommer ikke til å løpe fra det politiske ansvaret. Vesentlige beslutninger som tas i enten helseforetaksstyrene eller i helseregionene, følger vi selvfølgelig hele veien med på. Er det noen av de beslutningene som fattes der, som vi mener er i strid med regjeringens politikk og de føringer som er gitt for Stortinget, kommer vi selvfølgelig til å gripe inn i disse. Det var også svaret mitt på det forrige spørsmålet.

Presidenten: Ketil Kjenseth – til oppfølgingsspørsmål.

Ketil Kjenseth (V) [10:14:50]: Først av alt: For Venstre er det veldig viktig å få på plass en nasjonal sykehusplan. Det oppfatter vi at regjeringen er vennligsinnet til gjennom avtaler.

Det etterlatte inntrykket av rød-grønn sykehuspolitikk er sykehusaksjoner og fakkeltog. Så her er det en vei å gå. Men ett av virkemidlene som jeg opplever at statsråden har tatt til orde for, er investeringer. Det snakkes mye om nedlegginger og kutt, men vi skal jo også investere i nye sykehus og nye tjenester.

Da er spørsmålet: Når blir sykehusbygg operativt? Skal det også gjøre alle de nye investeringene lokalt, eller skal helseforetakene stå for vedtak og bygging lokalt?

Statsråd Bent Høie [10:15:37]: Det første steget i det arbeidet er gjennomført gjennom at en i føretaksmøtet vedtok at Helse Midt-Norge har ansvaret for å etablere et nasjonalt byggselskap for sykehus. Det selskapet er under etablering og vil da ha en funksjon for å koordinere arbeidet med større sykehusutbygginger i landet. De vil kunne ha en byggherrefunksjon.

Hensikten med dette er å ha et samlet kompetansemiljø som kan styre utviklingen og byggingen av sykehus på en sånn måte at vi ikke gjør det som har vært tilfellet til nå, at vi bygger sykehus i Norge hver gang som om vi gjør det for første gang. Erfaringen fra det er at da tar en ofte en del beslutninger som har store økonomiske konsekvenser, fordi en ikke har en permanent, kompetent organisasjon. En er også avhengig av å leie inne private konsulenter til svært høy pris. Så dette selskapet er under etablering, og dette vil bli gjennomført.

Presidenten: Audun Lysbakken – til oppfølgingsspørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [10:16:55]: Det skjer ikke så ofte, men det hender at Høyre og SV er enige – og SV støtter ønsket om en nasjonal sykehusplan. Jeg håper den blir svært konkret, men jeg velger ikke å bekymre meg for konkretiseringsnivået til statsråden før jeg faktisk ser det.

Det jeg derimot er bekymret for, er ulike helseforetaksprosesser for omstruktureringer før regjeringens sykehusplan kommer til Stortinget. Vi ser f.eks. en konkret prosess i Telemark knyttet til en nedbygging av tilbud i Rjukan, og også i Kragerø, som det er sterk bekymring for i regionen.

Derfor vil jeg gjerne utfordre helseministeren på hvordan han helt konkret vil gå inn i denne saken, for det skal nå være styrebehandling i Sykehuset Telemark 20. mai. Jeg forutsetter at helseministeren vil ta grep om dette for å hindre store omstruktureringer, før Stortinget får muligheten til å ha en mening om framtidig struktur i Telemark.

Statsråd Bent Høie [10:18:05]: Diskusjonen om struktur i helseforetak i Telemark er den mest konkrete saken som pågår. Jeg ser også at det der vil bli tatt vesentlige beslutninger om struktur i forkant av nasjonal helse- og sykehusplan. I tillegg er det også en diskusjon rundt lokalisering av nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal – konkret er dette de to mest aktuelle.

En del av de andre prosessene som foregår i helseregioner, er prosesser som har veldig langvarige perspektiv, og som det ville være veldig uheldig om en nå gikk inn og stoppet. Det ville bare hindret en utvikling der en hadde gode prosesser knyttet til viktige investeringer. Derfor er jeg veldig uenig i f.eks. Senterpartiets tilnærming om at en skal stoppe alle prosesser i påvente av nasjonal helse- og sykehusplan.

Når det konkret gjelder saken i Sykehuset Telemark, ble sakspapirene sendt ut til styret der i går. De skal behandle saken 20. mai, og i etterkant av styrets beslutning vil jeg selvfølgelig vurdere om den beslutningen er i tråd med regjeringens politikk og de føringer som ligger for Stortinget eller ikke. Men jeg kan ikke vurdere det før styret faktisk har gjort en beslutning.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Olaug V. Bollestad (KrF) [10:19:30]: Mitt spørsmål går til helseministeren.

Å bli akutt syk med fare for sitt liv er alltid for alle en utfordring, men kanskje aller mest for dem som bor langt unna sykehus, hvor det tar lang tid før ambulansen kommer, eller hvor det tar lang tid for utrykning med luftambulans.

En akuttjeneste med god kompetanse og lang erfaring er en viktig del av den akuttmedisinske kjeden, og denne er på en måte sykehusets forlengede arm ut der folk bor. Et likeverdig akutttilbud forutsetter en rask og kompetent luftambulansetjeneste og – ikke minst – en kunnskapsrik og ferdighetstrent ambulansetjeneste over hele landet.

St.meld. nr. 43 for 1999–2000, Om akuttmedisinsk beredskap, beskriver målsettingen om at 90 pst. av den norske befolkningen skal kunne nås med et legebemannet helikopter innen 45 minutter. Land som vi liker å sammenligne

oss med – og synes det er stas å sammenligne oss med – har en målsetting om 15 minutter. Forskning viser at den kompetansen luftambulansen og ambulansen har, gjør at 90 pst. får en god behandling med en gang – og det er kompetansen i tjenesten som gjør at de får god behandling – og så handler 10 pst. om at de faktisk blir raskt transportert til et stort sykehus. Ved kritiske sykdommer som hjerneslag, hjerteinfarkt, traumer og blødninger er dette viktig, ellers synker effekten av det pasientene trenger, når de kommer inn på sykehus, og de sitter igjen som tapere.

Mitt spørsmål er: Vil ministeren sikre – slik Helse Nord har gjort – at vi får en oversikt over dekningsgraden for luftambulansen i helseforetakene, og vil statsråden sikre at responstiden over hele landet er lik og dermed innebærer flere luftambulanserbaser enn det vi har i dag?

Statsråd Bent Høie [10:21:45]: Først til statusen i dag når det gjelder den anbefalte responstiden som lå i den faglige utredningen som ligger til grunn for tjenesten i dag: Den er overopplyst. Det er tilnærmet over 95 pst. som i dag bor innenfor en slik radius. Det er om lag 166 000 som i dag ikke gjør det, og når man har en befolkning på 5 millioner, ser man at dette er innenfor. Men til neste år åpner basen på Evenes, og da vil også over to tredjedeler av den resterende befolkningen bo innenfor denne radiusen.

Men jeg er enig i at vi har behov for å se på hele den akuttmedisinske kjeden. Det handler ikke bare om helikopter, det handler om sammenhengen mellom legevakten, som er pilaren, ambulansetjenesten – helikopter, men også ambulansefly og ambulansebåt – og den resterende delen av tjenesten. Derfor vil dette være et oppdrag for akuttutvalget som nå jobber, og som vi har bedt om å komme med en delrapport om dette temaet som kan fases inn i arbeidet med en nasjonal helse- og sykehusplan. Dette vil være et av de hovedtemaene som løftes fram i den første operative nasjonale helse- og sykehusplanen som Stortinget får til behandling.

Olaug V. Bollestad (KrF) [10:23:06]: Jeg er enig i at dekningsgraden er stor når man får 95 pst. Men for de 166 000 som ikke får hjelp, er det en høy pris å betale. Jeg er enig i at ambulansetjenesten da blir en viktig del av dette.

På mandag var jeg på besøk på et av de 19 utdanningsstedene for ambulansetjenester i landet vårt, i Sauda. Der ble jeg møtt av unge, entusiastiske ungdommer som ønsker å gå inn i ambulansefaget. De ba meg om å stille to spørsmål i oppfølgingen av dette. Det ene er: Vil statsråden sikre at alle ambulanseutdanninger har likt læremateriell, slik at de får lik standard? Og spørsmål nummer to: Vil statsråden også sikre at helseforetakene har like opptakskrav for de lærlingene som skal ut, sånn at vi får en lik standard for ambulansetjenesten, både når det gjelder kunnskap og ferdigheter, landet over?

Statsråd Bent Høie [10:24:05]: Først er det viktig for meg å understreke at de 166 000 som ikke bor innenfor en radius av 45 minutter fra luftambulansen, ikke står uten et tilbud. Blant annet vurderer man i Finnmark det sånn at det

å ha ambulansefly i kombinasjon med ambulansebåter og -biler gir et tryggere tilbud, rett og slett fordi det i store deler av Finnmark i store deler av året ikke er hensiktsmessig å bruke helikopter på grunn av ising. En må også ta lokale hensyn. En vesentlig del av disse vil også komme innenfor radiusen når vi åpner en ny stasjon på Evenes neste år.

Kvaliteten på ambulansetjenesten har forbedret seg betydelig i de ti årene staten har hatt ansvaret for spesialisthelsetjenesten. Men jeg er helt enig i at det også er viktig å se på krav videre, og vi jobber nå konkret med å se på kravene til ambulansetjenesten og vil snart trekke noen konklusjoner på det området som jeg er overbevist om at vil føre til en ytterligere forbedring for den tjenesten.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Geir S. Toskedal.

Geir S. Toskedal (KrF) [10:25:31]: Jeg syntes det var spennende å høre om de nye sykehusplanene og det som kommer, og om fokuseringen på spesielt akuttjenesten og den kjeden som skal opparbeides der. Jeg sitter i kommunal- og forvaltningskomiteen og er opptatt av det som er kommunenes rolle i dette, for det er viktig å sørge for at innbyggerne våre får tilnærmet samme kvalitet uansett hvor de bor, helt ut til distriktene.

Fra 1. januar 2016, altså om halvannet år, får kommunene ansvar for senger for øyeblikkelig hjelp. Det er på en måte en ny mellomstasjon mellom pasientene der de bor, og sykehus og legevakt. Det er en helt ny tjeneste. Avstanden til sykehus kan være lang, og jeg synes det er viktig at alle reformer som nå settes i gang, øker tryggheten for folk og gir et bedre tilbud der de bor.

Ser helseministeren at likeverdig dekningsgrad også av helikopter- og ambulansetjenester er sentralt for at kommunene skal lykkes med en øyeblikkelig hjelp-funksjon i forbindelse med Samhandlingsreformen?

Statsråd Bent Høie [10:26:38]: Jeg er veldig glad for at representanten Toskedal nettopp trekker fram den sammenhengen det er mellom de kommunale tjenestene og de tjenestene som spesialisthelsetjenesten skal stille opp med, i akuttfunksjonene.

Umiddelbart etter at jeg var blitt helseminister, ga jeg akuttutvalget et tilleggsoppdrag som ikke var gitt fra forrige regjering, nemlig at de skulle arbeide med konkrete kvalitetskrav til den kommunale legevakten. Jeg mener at det er fundamentet, det er den tjenesten vi først går til i en akuttsituasjon, og det er også den tjenesten som ofte bidrar tidlig på stedet. Men i de alvorlige tilfellene er de avhengige av å ha trygghet for at spesialisthelsetjenesten kan stille opp. Da må vi se på resten av dette, inkludert god helikopterdekning, og det er ikke helikopter som redder liv, det er legen som er med helikopter, som redder liv. Det er det som også er flott med den norske tjenesten, og ikke minst at luftambulansen også har legebil som en del av dette tilbudet. Det vil bli vurdert i den sammenheng.

Presidenten: Tove Karoline Knutsen – til oppfølgingsspørsmål.

Tove Karoline Knutsen (A) [10:27:54]: Vi lever i en forvirret tid. Det synes nå klart at en nasjonal sykehusplan ikke er like detaljert som Nasjonal transportplan, som statsministeren hevdet før valget.

Når det gjelder ambulans og akuttberedskap, er det andre representanter for regjeringspartiene som uttaler seg noe spesielt. I Dagsrevy-studioet på mandag mente helse- og omsorgskomiteens leder, Kari Kjønås Kjos fra Framskrittspartiet, at løsningen på for dårlig dekning av luftambulanser i Norge nettopp finnes i en sykehusplan som ligger nesten to år fram i tid. Hun kunne lett forstås dit hen at den samme planen skulle inneholde detaljerte beskrivelser av hvordan ambulanshelikoptrene skulle organisere en så viktig del av akuttberedskapen.

I dag har regionene ansvar for akuttberedskapen, og nå sier helseministeren at Stortinget ikke skal overta sykehusstyrenes ansvar. Hva mener egentlig regjeringen: Skal akuttberedskapen være regionenes ansvar, og er en overordnet sykehusplan et uttømmende styringsverktøy – slik helseministeren sa i denne sal før valget – eller ikke? Hva mener regjeringen?

Statsråd Bent Høie [10:29:02]: Jeg kan ikke ta ansvar for representanten Knutsens forvirring, men mine svar er nøyaktig de samme som lederen av helse- og omsorgskomiteens, nemlig at dette er spørsmål som vil bli sentrale i den nasjonale helse- og sykehusplanen.

Nå kan det godt tenkes at Arbeiderpartiet, da de hadde ansvar for helseregionene, lot dem operere på autopilot og hadde den tilnærmingen at hvis det var et styres ansvar, skulle politikerne ikke blande seg inn på noen som helst måte. Det er ikke min tilnærming. Vi mener at når Stortinget får til behandling en operativ nasjonal helse- og sykehusplan – som legger føringer for bl.a. hvordan akuttmedisinen skal utvikle seg i årene framover – er det innenfor rammene av den styrene i helseregionene som har ansvaret, skal ta sine beslutninger.

Jeg vil selvfølgelig ikke akseptere at noen styrer foretar beslutninger som ikke er i tråd med det Stortinget har lagt til grunn for en nasjonal helse- og sykehusplan. Derfor er det denne nasjonale helse- og sykehusplanen blir den første reelle operative planen som helseforetakene skal styres innenfor, noe som kommer til å ha konsekvenser for pasientenes tilbud.

Presidenten: Kjersti Toppe – til oppfølgingsspørsmål.

Kjersti Toppe (Sp) [10:30:22]: Ein viktig del av det prehospitalt tilbudet er legevakttenesta. For eitt år sidan, 23. mai 2013, fremja stortingsrepresentant Høie, saman med Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti og Venstre, eit forslag for Stortinget der dei bad regjeringa fremja ein nasjonal handlingsplan for legevakt for å sikra kvalitet, kompetanse og tilgjengelegheit for brukarane. Det var før valet. Etter valet har statsråd Høie latt eit akuttutval fått to år på seg til å «vurdere behovet for å utarbeide et forslag til nasjonale krav for legevakt», ifølgje svaret til Stortinget i januar i år.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Vil statsråden leggja

fram ein nasjonal handlingsplan for legevakt, slik dei fremja forslag om i Stortinget i fjor – før valet?

Statsråd Bent Høie [10:31:15]: For å følge opp det initiativet og for å følge opp regjeringsplattformen ga jeg da Akuttutvalget mandat til å jobbe fram nasjonale krav til den kommunale legevakten. Det arbeidet er godt i gang. Men siden regjeringen etter det også har besluttet at vi skal legge fram den første stortingsmeldingen om en helhetlig primærhelsetjeneste, har jeg også bedt Akuttutvalget om å forsere arbeidet med legevaktsspørsmålet, så vi får anbefalingen fra Akuttutvalget inn i den stortingsmeldingen om primærhelsetjenesten som Stortinget kommer til å få til behandling i 2015.

Det vil være helt i tråd med det forslaget som ble fremmet den gang. Jeg tror også at representanten Toppe vil glede seg og se fram til å få lov til endelig å diskutere primærhelsetjenesten i kommunene i en helhet, der ikke minst kvalitetskrav til legevakten vil være et viktig tema.

Presidenten: Ketil Kjenseth – til oppfølgingsspørsmål.

Ketil Kjenseth (V) [10:32:21]: Organisering er svært viktig. Forskning og utvikling er også veldig viktig. Venstre er veldig opptatt av å basere vår organisering og tilnærming på kunnskap. Norsk Luftambulans har det største miljøet i Europa på forskning og utvikling innenfor prehospital akuttmedisin. Jeg håper at statsråden og staten er i stand til å ta det i bruk når vi skal organisere den framtidige akuttberedskapen.

Et annet tema er de såkalte AMK-sentralene og koordineringen av operasjonene. I dag har vi elleve AMK-sentraler. Vil statsråden redusere antallet i framtida og gripe inn i den organiseringen før utvalget legger fram sin innstilling?

Statsråd Bent Høie [10:33:13]: Til det første: Jeg er helt enig i at Norsk Luftambulans representerer et veldig viktig og bra kompetansemiljø på akuttmedisin. Jeg er veldig glad for at vi i Norge har en ideell stiftelse som engasjerer seg så sterkt i dette – med et betydelig medlemsantall, som gjør at befolkningen bidrar gjennom sin medlemskontingent, men at de også ikke minst får kompetanse og kunnskap om akuttmedisin gjennom sitt engasjement og medlemskap i Norsk Luftambulans. Dette miljøet skal vi selvfølgelig bruke i alt arbeid, og det er da også fagpersoner fra Norsk Luftambulans med i Akuttutvalget.

Når det gjelder AMK-sentralene, så har helseregionene fått i oppdrag å se på strukturene når det gjelder AMK-sentralene, og ikke minst sikre at de har gode løsninger i situasjoner der en eller flere AMK-sentraler blir satt ut av spill. Det arbeidet er i gang, og som sagt kommer ikke vi til å stoppe noen prosesser fordi vi jobber med en nasjonal helse- og sykehusplan – det ville bare satt helsetjenesten vår tilbake – men vi kommer alltid til å vurdere om de beslutninger som tas, er i tråd med regjeringens politikk.

Presidenten: Torgeir Knag Fylkesnes – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:34:32]: Det skal ikkje gjerast forskjell på folk. Alle skal ha lik rett til behandling – uansett kven du er og kvar du bur.

Omtrent alle fagfolk og høringsinstansar som har engasjert seg i saka, meiner at Helse Nord si avgjerd om å leggje ned traumetilbodet i Bodø ikkje er ei god fagleg vurdering, og at det kan føre til ei varig svekking av pasientane sitt tilbod.

Samtidig som dette skjer i nord, styrkjer Helse Sør-Øst tilbodet til traumepasientar med eigen poliklinikk i Oslo, driven av Modum Bad, og med styrking av traumebehandlinga ved Modum Bad i Buskerud. I Nord-Noreg legg ein ned spesialiserte einingar for denne pasientgruppa.

I eit intervju i Avisa Nordland forsvarer statssekretær Anne Grethe Erlandsen Helse Nord si avgjerd og meiner det er forskjell på nord og sør. Kan ministeren garantere at tilbodet til nordnorske pasientar ikkje blir svekt som ei følgje av avgjerda?

Presidenten: Nå var dette kanskje litt på siden av hovudspørsmålet, men helseministeren må gjerne svare.

Statsråd Bent Høie [10:35:39]: Jeg vil gjerne svare på det spørsmålet. Det har vært en ganske lang og omfattende prosess før styret i Helse Nord besluttet dette, bl.a. fordi mitt klare oppdrag til helseregionene har vært at en ikke skal legge ned noen tilbud før en er sikker på at en har bygd opp et alternativ tilbud som er minst like godt. Det vil også være førende for den prosessen som Helse Nord er inne i nå med å flytte tilbudet til traumepasientene fra Bodø og ut til de distriktpsykiatriske sentrene. Hensikten med dette er å styrke det medisinske tilbudet til denne store pasientgruppen, bl.a. mennesker med psykiske helseutfordringer, lokalt der de bor. I så måte har jo statssekretæren rett i at det er forskjell på nord og sør, nettopp på grunn av avstandene. Mange pasienter kommer til å få et bedre tilbud når tilbudet blir desentralisert og ikke er sentralt. Dette er en vesentlig andel av mennesker med psykiske helseutfordringer.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Kjersti Toppe (Sp) [10:37:11]: Mitt hovedspørsmål går til statsråd Høie. Helse og sjukehus er eit vesentleg politisk område, der behovet for debatt og folkevald innverknad er stort. Føretaksmodellen frå 2002 skulle gjennom statleg eigarskap av sjukehusa sikra ei heilskapleg nasjonal utvikling av spesialisthelsetenesta. Ifølgje føretaksloven skulle Stortinget ta avgjerdar i saker «av vesentlig betydning», slik som nedlegging av akutt- og fødetilbod samt store sjukehusinvesteringar, men slik har det ikkje vorte.

Stortingsrepresentanten Høie har – som Senterpartiet – gjentekne gonger vist til behovet for ein nasjonal sjukehusplan, vedtatt i Stortinget, der regjeringa sitt ansvar også vert tydeleggjort. Då vil den lokale politiske innverknaden verta styrkt ved at stortingsrepresentantane må representera folkeviljen i sitt valdistrikt.

Kommunane si interesseforeining for lokalsjukehus har nettopp fått utarbeidd ein rapport: «Helsereformer på feil

premissar». Rapporten konkluderer med at føretaksreforma har ført til svekt overordna politisk styring. Rapporten viser at dersom helseføretaka sine planar vert gjennomførte, vil talet på sjukehus med akuttfunksjonar verta redusert frå dagens 49 sjukehus til under 30. Sjølv med dagens sjukehusstruktur er Noreg det landet i Norden som har den klart største delen av befolkninga med over ein times reiseveg til nærmaste sjukehus.

Ut frå dette faktum – vil statsråd Høie leggja fram for Stortinget ein nasjonal sjukehusplan der Stortinget – som øvste politiske eigar – gjer vedtak om akutt- og fødetilbodet i landet?

Statsråd Bent Høie [10:38:56]: Som jeg også har svart tidligere, er det viktig at Stortinget i større grad blir involvert i og får et godt beslutningsgrunnlag for hvordan spesialisthelsetjenesten skal utvikle seg i årene framover. Derfor har vi behov for en mer operativ nasjonal helse- og sykehusplan, i tråd med det som både regjeringspartiene og samarbeidspartiene Kristelig Folkeparti og Venstre mener, og som jeg også oppfatter at Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har vært enig i over lang tid.

Arbeidet med den planen er nå godt i gang, og planen vil bli lagt fram for Stortinget i 2015. I den planen vil vi invitere Stortinget til å ta beslutninger om overordnede føringer for bl.a. hvordan akutttilbudene skal utvikle seg, basert på faglige anbefalinger.

De føringene vil styrene i både de lokale helseføretakene og helseregionene måtte forholde seg til når de gjør de konkrete vurderingene om hvordan tilbudet skal se ut i deres region – på samme måte som da Stortinget behandlet fødselsmeldingen og la klare føringer for hvordan fødselstilbudet i Norge skulle se ut. Da fulgte helseregionene og helseføretakene opp i etterkant og gjennomførte dette. Og selv om noen partier, f.eks. Senterpartiet, lokalt til dels protesterte mot de endringene, måtte en jo likevel erkjenne at de endringene var i tråd med de føringene som Stortinget hadde lagt. Dermed hadde disse beslutningene en helt annen demokratisk legitimitet enn det vi har sett når det gjelder en del av de andre beslutningene som er fattet, og som det ikke er gitt tilsvarende nasjonale føringer for.

Hele hensikten for oss med den nasjonale helse- og sykehusplanen er nettopp å gi flere nasjonale føringer for hvordan tilbudet skal utvikle seg og dermed gi en mer demokratisk forankring for disse beslutningene enn det som har vært tilfellet under den rød-grønne regjeringen.

Kjersti Toppe (Sp) [10:41:02]: Statsråden svarar ikkje på spørsmålet, men eg har fått svaret tidlegare: Regjeringa vil ikkje at ein nasjonal helse- og sjukehusplan skal fatta vedtak om akutt- og fødetilbod i landet. Det svaret frå regjeringa er i strid med føretaksloven, det er i strid med det som stortingsrepresentantane Bent Høie og Erna Solberg sa i september, og det er i strid med regjeringserklæringa.

I Hordaland kallar vi dette ei «kuvending». Her i Oslo kallar ein det for at statsråden vert styrt av departementet. Overraskar det statsråden at slik mangel på politisk leiing fører til at befolkninga mistar tillit, f.eks. på Rjukan, som resulterte i at nærmare 4 000 personar gjekk i fakkeltog,

og at sjukehusleinga måtte tilkalla politiet for å trygga sin eigen situasjon før møtet?

Statsråd Bent Høie [10:41:56]: Det er en rekke grunnleggende feil i representanten Toppes spørsmål.

For det første: Hvis hennes påstand om at mitt svar til Stortinget hadde vært i strid med foretaksloven, må jo det bety at den rød-grønne regjeringen har styrt Helse-Norge i åtte år i strid med helseforetaksloven. Jeg regner med at representanten Toppe ikke mener det.

Jeg har alltid, både før og etter valget, vært veldig tydelig på det helt åpenbare: Stortinget kan ikke komme i en situasjon der det skal si ja eller nei til opprettelser og nedleggelse av konkrete helsetilbud i de enkelte sykehusene. Det har aldri vært Høyres intensjon med en nasjonal helse- og sykehusplan.

Men det som har manglet, er en nasjonal plan som legger føringer for hvilke rammer denne typen beslutninger skal fattes innenfor, f.eks. hvilke kvalitetsmål som skal ligge til grunn. Det har vært en utfordring, og det har også vært vår målsetting med den nasjonale helse- og sykehusplanen hele veien.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp) [10:43:07]: Det er litt vanskelig å få grep om hva statsråden egentlig mener, men jeg forstår at han nå mener at det aldri har vært Høyres intensjon at Stortinget skulle ta stilling til og ha meninger om akutt- og fødetilbudet ved lokalsykehusene. Da er det verdt å sitere én gang til det Bent Høie sa under valgkampen i fjor: I dag vet ikke aksjonistene hvor de skal henvende seg, og om de kan dra til Oslo og gå i fakkeltog. Men med Høyres politikk kan de henvende seg til sine egne politikere på Stortinget, som med vår modell vil ha ansvar for beslutningene. Det har de ikke i dag.

Spørsmålet er fortsatt: Når folk på Rjukan er opprørte og 5 000 i Flekkefjord går i tog for å bevare Flekkefjord sykehus og akutt- og fødetilbudet i Flekkefjord, hvor skal de henvende seg? Kan de henvende seg til Stortinget, eller skal Stortinget avskjæres fra muligheten til å ha meninger om akutt- og fødetilbudet ved lokalsykehusene i landet?

Statsråd Bent Høie [10:44:09]: Som jeg nå har gjentatt i svarene på en rekke spørsmål: Stortinget kommer til å bli invitert til å mene noe om både akutttilbudet og fødetilbudet i den nasjonale helse- og sykehusplanen.

Fødetilbudet har Stortinget for ikke så veldig lenge siden lagt ganske gode føringer for allerede. Derfor har jeg sagt at vi i den nasjonale helse- og sykehusplanen kommer til å prioritere å løfte fram temaet «akutttilbud».

Vår intensjon er at den nasjonale helse- og sykehusplanen skal være en rullerende plan, som legges fram for Stortinget hvert fjerde år. Da er det også naturlig å løfte fram enkelte tema mer enn de andre temaene i de ulike nasjonale helse- og sykehusplanene. I den første nasjonale helse- og sykehusplanen vil det være naturlig at det er akutttilbudet og føringer for hvordan akut-

tilbudet i Norge skal se ut som er det vesentlige temaet.

Når det gjelder den konkrete saken i Telemark, er det selvfølgelig jeg som har ansvaret for de beslutningene som tas der også og vurderer dem opp mot hva som er regjeringens politikk. Det kommer jeg også til å gjøre etter at sykehuset i Telemark har gjort sin første beslutning.

Presidenten: Tove Karoline Knutsen – til oppfølgingsspørsmål.

Tove Karoline Knutsen (A) [10:45:23]: Det er nok ikke bare Arbeiderpartiet som er forvirret i denne saken.

Før valget ga Høyre-representantene Solberg og Høie klart uttrykk for at en nasjonal sykehusplan skulle være et detaljert styringsverktøy, der man fra sentralt hold konkret skulle beskrive innhold, kvalitet og oppgaver i det enkelte sykehuset. Nå snakker man takk og pris helt annerledes – mer i tråd med det Arbeiderpartiet mener, for statsråden forteller at regjeringens medlemmer har reist rundt for å få råd, akkurat sånn som tidligere helseministre fra Arbeiderpartiet har gjort.

Statsråden snakker også med litt dobbeltstemme om hva som skal skje med det regionale nivået. Det er ganske stor frustrasjon og uklarhet rundt dette spørsmålet, som før var veldig uglesett av den tidligere stortingsrepresentanten Bent Høie.

Hva skiller Arbeiderpartiets overordnede perspektiv fra det som Høie nå forteller er hans perspektiv?

Statsråd Bent Høie [10:46:32]: Det tror jeg kommer til å bli veldig tydelig for representanten Tove Karoline Knutsen når den nye nasjonale helse- og sykehusplanen blir lagt fram og vi legger den ved siden av Nasjonal helse- og omsorgsplan, som den forrige regjeringen la fram.

Nasjonale helse- og omsorgsplan, som den forrige regjeringen la fram, var en helt overordnet beskrivelse av hvilke verdier og retninger som hele helsesektoren i Norge skulle bygges på, både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Den nasjonale helse- og sykehusplanen kommer til å være en konkret og operativ plan, som legger føringer for hva som skal være utviklingen for spesialisthelsetjenesten konkret; kompetansebehov, investeringsbehov og hvilke kompetansekrav som skal legges til grunn for utviklingen av de ulike tjenestene, med et spesielt fokus på akuttmedisin. Det kommer til å føre til konkrete beslutninger om hvordan helsetilbudet i Norge vil endre seg og utvikle seg i årene framover – i motsetning til den planen som ble lagt fram av den forrige regjeringen.

Presidenten: Abid Q. Raja – til oppfølgingsspørsmål.

Abid Q. Raja (V) [10:47:42]: Når man diskuterer den store sykehusplanen, kan man fort glemme de mindre, men nære tilbudene, som er viktige for innbyggerne. Det gjelder ikke bare lang responstid, store avstander, akutttilbudet og distrikter. Et eksempel på det er Palliativ avdeling i Ski i Follo – mitt valgdistrikt i Akershus.

Jeg har stilt helseministeren flere skriftlige spørsmål om dette.

Statsråden har i ett av svarene sagt at Helsedirektoratet skal utarbeide en rapport som skal legge grunnlaget for hvordan palliativ tjeneste skal organiseres i framtiden. Denne rapporten skal være ferdig i desember 2014. Det passer dårlig med at Ahus allerede har startet nedbyggingen av avdelingen i Ski, og at Follo kommune samtidig sier at de ikke har noe tilbud til pasienter i terminal fase.

Mener helseministeren at det å spare 6,8 mill. kr, legge ned en velfungerende avdeling, på tross av brukernes, pårørendes, ansattes og politikernes sterke motstand, redusere antallet plasser og skape lengre reisevei for pårørende og pasienter vil styrke tilbudet til terminale pasienter i Follo?

Statsråd Bent Høie [10:48:46]: Dette er snakk om et spesialisert, palliativt tilbud, som ikke blir lagt ned, men som blir flyttet til Ahus og samlet, slik at en får et samlet og mye mer robust kompetansemiljø for disse pasientene. Det fratar selvfølgelig ikke kommunene ansvaret for også å ha et palliativt tilbud til sine innbyggere på det som er kommunens ansvarsområde innenfor pleie- og omsorgssektoren.

Men det spesialiserte tilbudet, som sykehusene har ansvar for, vil nå få et forsterket tilbud gjennom at dette samles på Ahus. Det er bakgrunnen for den endringen.

Det er helt riktig som representanten sier: Når det gjelder hvordan dette tilbudet skal utvikle seg i Kommune-Norge framover, der hoveddelen av tilbudet til disse brukerne og pasientene skal være, har vi bedt Helsedirektoratet gi oss en statusoversikt over hva som er tilbudet i dag og ikke minst hvordan dette utvikler seg internasjonalt – spesielt i Storbritannia og Danmark.

Presidenten: Audun Lysbakken – til oppfølgings-spørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [10:50:06]: Jeg sa i sted at jeg ville vente med å bli bekymret for sykehusplanen til helseministeren ble litt mer konkret, og så ble han litt mer konkret, og så ble jeg litt bekymret, fordi jeg synes at helseministeren nå er ganske tydelig på at sykehusplanen vil være utydelig når det gjelder det helt springende punktet om hva slags funksjoner som skal finnes hvor i landet. Vi har nå en situasjon der foretaket Vestre Viken venter med å ta en beslutning om lokalsykehuset på Kongsberg i påvente av sykehusplanen. I Telemark velger man ikke å ta hensyn til planen. Sånn som jeg forstår helseministeren, vil altså situasjonen etter planen fortsatt være at Stortinget ikke har noen rolle i debatten om hvor viktige funksjoner skal ligge, og at helseministeren kommer inn som en ankeinstans i etterkant.

Kan helseministeren forklare hva som vil være forskjellen for sykehusaksjonistene og de ansatte ved sykehusene i Telemark før og etter den planen han tenker å legge fram?

Statsråd Bent Høie [10:51:15]: Den store forskjellen mellom situasjonen i Telemark og i Vestre Viken er at det i Vestre Viken ikke er noen konkrete planer om endringer av

tilbudet på Kongsberg sykehus før en eventuelt har bygd et nytt sykehus i Drammensregionen. Det betyr at de har god tid til å vente på nasjonal helse- og sykehusplan før de avgjør hva som skal bli det framtidige tilbudet for Kongsberg sykehus, etter at det står ferdig et nytt sykehus i regionen, og det er selvfølgelig ganske mange år til. Der er det ingen grunn til at de ikke skal vente på de nasjonale føringene før de tar endelig stilling til hva som skal være tilbudet på Kongsberg sykehus, men i motsetning til under forrige regjering, er det nå ingen planer om å legge ned sykehuset på Kongsberg.

Når det gjelder Telemark, er det en helt konkret sak som kommer til vurdering nå. Når sykehuset i Telemark har tatt sin beslutning, vil jeg måtte vurdere om den er i tråd med regjeringsplattformen eller ikke, men det kan jeg selvfølgelig ikke ta stilling til før de har tatt sin beslutning.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Abid Q. Raja (V) [10:52:34]: For en måned siden la FN's klimapanel fram sin tredje og siste delrapport. Den slår fast at det er nå vi må ta de store grepene for å redusere klimagassutslippene. Miljødirektoratet har vurdert allerede igangsatte virkemidler og sier at tiltakene i klimaforliket ikke er nok til å følge opp målet i klimaforliket om 30 pst. reduksjon i CO₂-utslipp fra 1990-nivå til 2020.

Transportsektoren er en av de sektorene som lettest kan bidra til å tette dette gapet. Miljødirektoratet slår fast at det må flere tiltak til for at trafikkveksten i byområdene skal tas med sykkel-, gang- og kollektivtrafikk. Det har også Stortinget sagt flere ganger, men Miljødirektoratet understreker at vedtaket som er gjort, ikke er nok til å nå dette målet. Da må vi politikere vise ansvar og sette i verk de tiltak som mangler. Kollektivutbygging er ikke bare bra for klimaet, det er også bra for folk og næringsliv og positivt og smart for utvikling av byområdene våre.

Flere partier, inkludert Høyre på sitt landsmøte i helgen, har tatt til orde for at staten skal ta minst 50 pst. av regningen ved store kollektivutbygginger. Dette er nødvendig for at storbyområdene skal ha råd til å drifte og forbedre øvrige kollektivtilbud. Storbyområdene vokser. Innen 2030 vil de fire storbyområdene Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim ha en vekst på 30–40 pst. i innbyggertall. Det krever store kollektivutbygginger i disse områdene. Det er samtidig mange store omfattende planer for kollektivutbygging her: Busway i Trondheim og Stavanger som muligens kan bli bybaner, forlengelse av Bybanen i Bergen, Fornebubane, ny felles tog- og T-banetunnel under Oslo – bare for å nevne noen få, store prosjekter i disse byområdene.

Mitt spørsmål til samferdselsministeren er: Mener statsråden at staten skal ta minst 50 pst. av store investeringer i disse fire byområdene, og hvilke prosjekter vil statsråden prioritere først å gi statlige midler til kollektivtrafikk?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:54:39]: Svaret på spørsmålet står i regjeringsplattformen. Ja, regjeringen har sagt at vi skal bidra med 50 pst. til infrastrukturinvesteringer

ger på store kollektivløft i de fire største byene. Det er en forpliktelse som er mye sterkere enn det noen tidligere regjering har gitt, og det er jeg veldig stolt av. Vi har også en veldig god dialog med de fleste av disse byene om å få gode løsninger på plass. Jeg har f.eks. hatt møte med Oslo og Akershus om Fornebubanen. Vi har hatt møte med Bergen om Bybanen. Vi har hatt møte med folk i Stavanger når det gjelder Busway der. Av en eller annen grunn har vi hatt dårlig kontakt med Trondheim, men vi ser gjerne at de øg tar kontakt med oss, så skal vi få en god dialog der.

Det å få disse tingene på plass gir en forutsigbarhet for kommunene og fylkeskommunene som blir berørt, slik at de kan gå videre med planlegging. De kan gå videre med både kommunedelplaner og reguleringsplaner fordi staten skal være med og stille opp. Det er selvsagt sånn at når staten stiller opp med penger, vil vi også være med på å diskutere løsningene, for en av forutsetningene her er jo øg at en fortetter rundt knutepunktene sånn at en får flere som bor og jobber sånn at de vil ønske å reise kollektivt når vi bygger ut kollektivtrafikken. Det er ikke noen vits i å ha en veldig spredt bebyggelse og bygge noen store jernbanestasjoner hvis folk bor så langt vekk fra dem at de allikevel tar bilen.

Vi gjør også mange andre ting som er relevante for spørsmålet. Vi har sagt at vi vil prøve å doble avgangene på Sørlandsbanen. Vi vil forlenge Trønderbanen ned til Melhus. Vi gjør mye når det gjelder belønningsordningen for busstrafikk og for kollektivtrafikken i byene. Vi skal ha en sterkere satsing på innfartsbrikkering. Vi gjør mye med godstransporten for å gjøre noe med utslippene der. Det å få mer gods over på jernbane og skip framfor lastebil er et viktig tiltak både for å få ned CO₂-utslipp og for lokal byforurensing. Vi ser øg at elbilpolitikken har veldig god effekt for å få flere til å kjøre sanne biler. Over tid vil øg det kutte utslippene, så det er viktig å ha et mangfold i tiltakene og ikke bare se på ett og ett.

Abid Q. Raja (V) [10:56:41]: Jeg takker statsråden for svar, og for at han står fast ved 50 pst. statlig finansiering, men spørsmålet mitt gjaldt altså hvilke prosjekter som skulle prioriteres først.

Jeg vil gjerne følge opp med å vise til at ved behandlingen av Nasjonal transportplan i juni 2013 ble de fire borgerlige partiene enige om at

«(...) staten skal ta en større del av spleiselaget som danner det økonomiske grunnlaget for Oslopakke 3 og kollektivtransporten i og rundt Oslo. På sikt er det behov for en ny sentrumsring for T-bane inklusiv tilførselsbane fra Fornebu. Dette prosjektet er avgjørende for å sikre tilstrekkelig kapasitet i Osloregionens T-banesystem i årene fremover. Målet må være minst 50 pst. statlig andel ved viktige investeringer (...)»

Det er godt skrevet. Behovet for Fornebubane er åpenbart. I tillegg til det er det planlagt 6 300 boliger og flere store arbeidsplasser. Denne 8,3 km lange T-banestrekningen med metrostandard vil gi et godt tilbud til store byutviklingsområder.

Mitt spørsmål til statsråden er: Når vil statsråden sørge

for at Fornebubanen får tilsagn og tilstrekkelige bevilgninger?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:57:42]: Fornebubanen er absolutt høyt prioritert, og vi har hatt god dialog med både Bærum og Oslo, som altså er reguleringsmyndigheter, for å sikre at det er god kontakt med hensyn til hvordan framdriften er, og når staten skal involvere seg mer forpliktende. Det er for tidlig for meg nå å si når det skjer, men det vi er glad for, er at både Oslo og Bærum virker som de er godt i rute – sannsynligvis litt foran skjema i Oslo – og det gjør at vi kan komme i gang med bygging raskere enn det vi trodde.

Det er også viktig at det at vi har gitt dette løftet om å ta 50 pst. av investeringene, gjør at de to kommunene nå føler seg tryggere på å gå videre med sitt arbeid. Der var det mye større usikkerhet under forrige regjering. Den usikkerheten har vi nå fått vekk. Det er også viktig at dette er en satsing som skal skje i fire byer. Nå er representanten veldig opptatt av Fornebubanen. Jeg er øg veldig opptatt av at vi skal finne gode løsninger i Trondheim, Bergen og Stavanger, og det vil være litt ulike framdriftsplaner. Det viktige er at staten ikke skal forsinke noe av framdriftsarbeidet.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Iselin Nybø.

Iselin Nybø (V) [10:58:56]: Jeg vil stille et spørsmål som gjelder både mitt og statsrådets hjemfylke, Rogaland. Stavangerregionen er jo som kjent én av de fire store byområdene der kollektivsatsingen er viktig, men Stavangerregionen er kanskje det storbyområdet der en er kommet kortest. Som statsråden kjenner godt til, har det vært en diskusjon i regionen hvorvidt man skal velge Busway eller bybane. Et stort flertall av kommunene ønsket bybane, mens én stemmes overvekt på fylkestinget tilsa Busway.

Forutsetningene er endret nå som regjeringen – og nå sist Høyres landsmøte – har vært tydelig på 50 pst. finansiering fra statens side. En av grunnene til å gå inn for Busway var jo nettopp kostnadene.

Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden vurdere bybanespørsmålet på nytt hvis fylkestinget i Rogaland nå gjør et nytt vedtak om bybane?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:00:02]: Stavangerområdet er ett av de sterke vekstsentrene i Norge. Det er viktig at vi får bedre transportløsninger enn de som er i dag. I dag er det uforholdsmessig mye kø på veien, til og fra Stavanger, men også i regionen. Til og med noen av oljeselskapene har opprettet avdelingskontor på Bryne, fordi køen fra Bryne til Stavanger – det er tre mil å kjøre – normalt er så lang at det går bort mye tid til det. Slik skal det ikke være. Det er viktig at vi totalt sett finner gode løsninger. Jærbanen har det blitt satsset veldig mye på i det siste. Den forrige regjeringen gjorde det. Vi kommer til å videreføre det. Vi har igangsatt planlegging lenger sør enn det som er ferdigstilt nå.

Det pågår en diskusjon som har vart lenge, om bybane eller bussvei. Jeg legger til grunn de vedtak som er gjort

lokalt – og det gjelder bussvei. Jeg vet godt at Venstre mer enn gjerne skulle hatt en annen løsning. Men jeg tror det er viktig at vi nå kommer videre med dette og får gode løsninger. Jeg anser bussvei for å være en god løsning lokalt, som gir et godt transporttilbud. Da får vi leve med at dette går på gummihjul og ikke jernhjul.

Presidenten: Hans Fredrik Grøvan – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [11:01:15]: Kollektivsatsing i byene handler, bortsett fra om økt framkommelighet, også om ren luft. Selv om noen har pekt på forurensingen som følger av produksjonen av elbiler, batterier osv., er det ingen tvil om at elbiler bidrar til renere luft, dersom alternativet er bensin eller diesel. Stortinget har i klimaforliket gitt garantier for at avgiftsfordelene for elbiler skal videreføres inntil vi har 50 000 nullutslippsbiler på veiene eller til utgangen av 2017. Dagens virkemiddelbruk har skapt trygghet i virkemiddelmarkedet i noen år, men nå registrerer vi at det knyttes usikkerhet til hva som skal skje etter 2017 eller før, hvis elbilmarkedet når 50 000 enheter før 2017. Kan statsråden garantere forutsigbarhet på dette området og eventuelt arbeide for at perioden utvides utover 2017?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:02:16]: Jeg kan garantere at vi vil følge opp det som står i klimaforliket. Det betyr å ha en avgiftsfordel ved kjøp, enten til 2017 eller til det er solgt 50 000 biler. Hva som skjer deretter, er faktisk opp til Stortinget å vedta, gjerne etter initiativ fra regjeringen. Men det er altså Stortinget som har gjort vedtakene. Jeg synes det er naturlig at det også er Stortinget som diskuterer hvordan man skal forlenge dette. Elbiler gir en veldig god effekt, spesielt når det gjelder lokal byforurensing. Der betyr de veldig mye.

Når det gjelder CO₂-utslippene, kan de lærde strides om hva slags effekt det gir, litt avhengig av hva slags miks man har i strømsystemet. Men at dette er en del av framtiden, er helt klart. Jeg synes selv det er veldig spennende, det som skjer i elbilbransjen.

Det som samtidig er viktig, når man velger virkemidler, er å se på hvor lenge det er behov for en avgiftsstimulans for å gjøre det attraktivt økonomisk å kjøpe elbil. Noen av de elbilene som har vært på markedet i løpet av de siste tre–fire årene i Norge, som har en vesentlig markedsandel, har gått ned i pris fra ca. 250 000 kr da de ble introdusert, til 160 000–170 000 kr nå. Det viser at teknologiutviklingen i seg selv har bidratt til å redusere prisene og har dermed på sikt redusert behovet for å gi økonomisk stimulans.

Presidenten: Sverre Myrli – til oppfølgings-spørsmål.

Sverre Myrli (A) [11:03:36]: Hovedspørsmålet dreide seg om bane til Fornebu, men det samme gjelder jo bane til Ahus, nordover til Lørenskog fra Oslo, og andre byområder – Bergen, Stavanger, Trondheim, hvor staten skal bidra med 50 pst. Noen har baneprosjekter, noen har bussprosjekter. Det er stor utålmodighet både her i huset og ute

etter å komme i gang. Jeg stiller ikke spørsmål om hvorvidt det kommer 50 pst. statlig bidrag, for det oppfatter jeg som helt avklart, både i regjeringsærklæringen og i det som er lovt fra regjeringspartienes side – ikke minst det som ble sagt på Høyres landsmøte. Utålmodigheten er som sagt stor, faktisk så stor at han som stilte hovedspørsmålet, er så ivrig etter å bygge bybaner at han nesten lover 50 pst. statlig bidrag til og med der det ikke er planer om å bygge bybane. Det tar vi alle sammen som positivt. Jeg tror det er tverrpolitisk enighet om å komme i gang. Men spørsmålet er: Når kommer bekreftelsen til Oslo og Akershus, Bergen, Stavanger og Trondheim om 50 pst. statlig bidrag?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:04:44]: Jeg synes dette var et litt underlig spørsmål, for representanten Myrli sier jo at han forutsetter at denne politikken vil gjelde. Da har jo egentlig bekreftelsen allerede kommet. Regjeringen har slått det fast i regjeringsplattformen. Da trenger vi ikke sende egne brev. Det som er viktig, er at vi samarbeider med hver kommune eller hver fylkeskommune, der det er relevant, om å få dette gjennomført på en praktisk måte.

Jeg er veldig glad for at Arbeiderpartiet støtter opp om denne politikken. Det denne regjeringen og våre samarbeidspartier har lagt til grunn, er langt mer offensivt enn det den forrige regjeringen ville. Det at Arbeiderpartiet signaliserer så klar støtte til det, betyr at man kan forutsette at de vil støtte dette i de årlige budsjettene. Da har vi kommet veldig mye lenger enn der vi var i fjor på denne tiden. Det synes jeg er bra.

Presidenten: Janne Sjelmo Nordås – til oppfølgings-spørsmål.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [11:05:36]: Klima og miljø er kjempeviktig i en tid der vi ser at det her til lands til enkelte tider på året er store utfordringer i storbyene. Det er behov for å gjøre noe med framkommelighet. Men det er skapt en usikkerhet etter uttalelsene som har falt på landsmøtene til Høyre og Fremskrittspartiet, om hvordan dette skal finansieres. Statsråden har tidligere her i salen vært veldig tydelig på at prioriteringene i Nasjonal transportplan står fast. Men jeg registrerer at flere tar til orde for å vri pengebruken mot Østlandsområdet, mot de store byene og prosjekter mellom de store byene. Kan statsråden si noe mer om hvordan man tenker seg dette finansiert? Kan statsråden fortsatt garantere at prioriteringene i Nasjonal transportplan står fast?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:06:30]: Denne regjeringen har sagt at vi skal ha infrastruktur som en av våre store satsingsområder. Vi har sagt at vi skal overoppfylle Nasjonal transportplan. Det er rett og slett fordi Høyre og Fremskrittspartiet er enig i stort sett alle prioriteringer som lå der, men vi ønsket enda mer da vi var i opposisjon. Når vi er i posisjon, kan vi faktisk levere på det. Det gleder vi oss veldig til.

Vi kommer til å gjennomføre det som ligger i de bynære tiltakene, og vi har distriktsrettet tiltakene. Vi har også sagt at når vi skal ytterligere framskynde prosjekter, vil vi

legge stor vekt på det som handler om pendlerhverdagen til folk – den reisen man tar 200 ganger i året. Det er det som skal ligge til grunn når vi bygger jernbane, og når vi bygger bedre veier.

Det andre som skal ligge til grunn, handler om gods-transport og transporten mellom de store byene. Der ligger det også mye god distriktspolitikk. Det å sørge for at fiskerinæring og andre produksjonsbedrifter som ligger regionalt og distriktsmessig til, lettere kommer til markedene, er kjempeviktig for å opprettholde bosetting og næringsutvikling i distriktene. Så begge deler vil bli ivarettatt.

Presidenten: Bård Vegar Solhjell – til oppfølgings-spørsmål.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:07:41]: Eg registrerer at det som står i regjeringsplattforma om 50 pst. til dei største byane til kollektivprosjekt, no er avgrensa til dei fire største. Så dette gjeld ikkje byar som Drammen, Kristiansand, Fredrikstad og Tromsø. Desto viktigare vert derfor bymiljøavtalane, som gjeld alle dei byane òg. Då vi presenterte den førre Nasjonal transportplan, inneheldt den ein klimagassrekneskap, som viste at transportplanen kunne gje betydelege utsléppskutt til 2020. Det viktigaste grepet i den samanhengen var bymiljøavtalar. Det fekk stor fagleg støtte. «Dette er de rette tiltakene», sa Tor Homleid i Vista Analyse. «Jeg tror de grepene som Regjeringen varsler, er det som kan snu utviklingen,» sa leiaren i Urbanet Analyse. Den førre regjeringa gav dette økonomisk støtte, men vi stilte krav om resultat i form av reduserte utslépp og auka kollektivdel for å få utbetalt pengane. Vil regjeringa gjennomføre dei bymiljøavtalane, som er vedtekne i Stortinget? Når kan vi vente å få dei på plass?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:08:43]: La meg først prøve å oppklare: Det har hele tiden vært avklart fra denne regjeringens side at infrastrukturinvesteringen 50:50 kun gjelder de fire store byene. Det er ikke noe som framkommer nå. Det har vi vært helt tydelige på hele tiden, både i debatter og på konferanser – også i tidligere debatter i Stortinget.

Så til bymiljøavtalene. Vi har lagt til grunn at det er ni byområder som skal ha det, inklusiv de fire, som vil få 50:50-støtte. Vi tar sikte på å gjennomføre det. Vi har løpende dialog med alle de relevante byene, både med dem som er i en startprosess om å fornye dem, og med dem som har hatt det lenge, og som skal innfri sine forpliktelser. Samtidig har vi sagt at det er litt uhensiktsmessig å ha veldig mange ulike programmer, som egentlig skal innfri det samme i de samme områdene. Derfor ønsker vi å samle mer av virkemiddelbruken i en ordning med bymiljøavtaler. Det betyr at vi ønsker å føre belønningsordningen for kollektivtrafikken over i bymiljøavtalene. Det samme gjelder sykkel og gange, for å ha ett virkemiddelapparat i stedet for mange konkurrerende på det samme stedet.

Presidenten: Rasmus Hansson – til oppfølgings-spørsmål.

Rasmus Hansson (MDG) [11:09:55]: I debatten om store virkemidler og rammevilkår for transport er det også viktig å være konkret. Ett av de mest lovende konkrete virkemidlene for kortdistansetransport i byer og tettsteder er elsykkel. Med mye bruk av elsykkel vil man få stor folkehelsegevinst, man vil kunne få stor trafikkgevinst, man vil få mye lavere forurensningsbelastning osv., osv. Men elsykkel er selvfølgelig et virkemiddel som må stimuleres. Da er det interessant å se at regjeringen nå har varslet et avgiftskutt på fritidspåhengsmotorer som er en gave på 90 mill. kr til folk som allerede har råd til å kjøpe stor påhengsmotor. Vil samferdselsministeren – sett i lys av hans iver etter å bruke avgiftskutt som stimulans i samferdselspolitikken og i lys av de veldig lovende mulighetene som ligger i elsykler – vurdere å kutte moms på elsykler?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:11:01]: Det at vi fjerner hestekraftavgiften på påhengsmotorer, betyr ikke at en fjerner momsen på påhengsmotorer. Jeg synes at skal en ha et forutsigbart og enkelt momsregelverk, er det bra at det er minst mulig unntak.

Derimot har jeg veldig stor tro på elsykkel som virkemiddel. En del folk vil sykle på tråsykkel uansett vær og vind – ære være dem for det, de er også viktige bidragsytere – men for en del folk er det å kunne komme seg på jobb uten å bli svett gjerne et viktigere fortrinn enn syklingen i seg selv. Elsykkel vil bidra til at flere vil kunne sykle og synes det er bekvemt og dermed gjerne ta det istedenfor bil. Men vi har allerede sett bare det siste året at elsykkel-salget har blitt mer enn doblet. Jeg skal selv være med på kampanjer for å promotere, sånn at folk blir oppmerksom på det. Men vi har ikke diskutert per nå å ha momsfritak på det. Vi ser jo at markedet allerede har begynt å respondere på at tilbudet er bedre og prisene lavere.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:12:15]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren.

Den nye hovudrapporten til FNs klimapanel dokumenterer alvoret i klimaproblemet i endå større utstrekning enn det vi har kjent til før. Eg trur kanskje eg må summere det opp i tre punkt: for det første at vi er endå sikrere på at oppvarminga i hovudsak er menneskeskapt, for det andre at konsekvensane er endå meir alvorlege enn vi har kjent til frå før – for menneske, for miljø, men òg for framtidig verdiskaping – og for det tredje at løysingane er der og er moglege, men at det hastar endå meir fordi utsléppsutviklinga globalt dei siste åra har gått i feil retning.

Samtidig har Miljødirektoratet lagt fram sin analyse for Noreg. Han viser at mange tiltak verkar, f.eks. på personbilar – at utsleppa går litt ned i Noreg, men at vi har svært langt igjen. Det er, som representanten Raja sa, eit gap på antakeleg åtte millionar tonn, viss vi legg til grunn utviklinga, i forhold til der vi skal vere i 2020.

Vi har eit klimaforlik som står fast, men vi veit at det ikkje er nok. Så har regjeringa varsla ei forsterking av klimaforliket i regjeringsplattforma, men vi veit at det heller ikkje er nok til å nå det. Både klimaforliket og den for-

sterkinga ligg langt unna det som er nødvendig for å nå vårt felles mål i 2020. Derfor lurar eg på – sidan transporten aukar og står for ein fjerdedel av dei samla utsleppa – kva for plan samferdselsministeren har for å redusere utslippet av klimagassar på sitt felt med det som er nødvendig. Eg presiserer: Vi har mange tiltak som står i klimaforliket – bymiljøavtalar, elbil og andre har vi vore innom – og det er vel og bra. Vi har òg nokon andre som er varsla i tillegg. Mitt spørsmål gjeld: Kva vil samferdselsministeren – kva for plan har han for det som vi må gjere utover det på transportfeltet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:14:17]: Jeg er veldig glad for tilliten til at vi skal ha gode løsninger der forrige regjering ikke klarte å levere tilstrekkelig. La meg gå inn på noen av de tingene vi holder på med.

Det ene er å sørge for at vi transporterer våre varer med mindre utslipp, med mindre trafikkulykker og med mindre kø i byene. Derfor har vi satt i gang en reform i jernbanesektoren for å bedre infrastrukturen. Det betyr å kunne investere mer langsiktig og vedlikeholde bedre. Derfor har vi opprettet bl.a. infrastrukturfondet, som vil være en øremerking av noe av oljeformuen vår til vedlikehold. Det gjør at Jernbaneverket lettere kan planlegge sitt vedlikehold. Grunnen til at det er viktig, er at får en opp forutsigbarheten på jernbane – på persontransport, men ikke minst på godstransport – kan en flytte mer av varetransporten over på skinner. Det har vært en sviktende utvikling i det siste.

Så ønsker vi også å prioritere pendlerreiser inn og ut av byene, inn og ut av tettstedene. Derfor er alle partier på Stortinget enige – tror jeg – om intercitésatsingen, men vi kommer til ytterligere å forsterke den satsingen ved at vi nå har framskyndet planleggingen av forlengelse av Jærbanen, vi har gjort grep som gjør at Sørlandsbanen fordobler antall avganger, at en forlenger Trønderbanenpendelen – den type ting.

Det å sørge for at folk får et bedre tilbud som gjør at de ønsker å reise kollektivt, istedenfor at en skal piske dem inn, tror jeg er måten en får suksess på. Derfor har vi også sagt at det å gjøre det mer attraktivt å reise kollektivt – f.eks. ved at en får opp satsingen på telekommunikasjon, sånn at en får trådløst nettverk om bord på busser og tog – er en viktig del av den strategien.

Så har vi også satt i gang med det som vi diskuterte nettopp: sterkere statlig forpliktelse til å bidra til infrastrukturutbygging – buss, lokaltog eller T-bane, eventuelt bybane, i byene – igjen for å gi et bedre tilbud.

Så skjer det mye når det gjelder utslipp fra veitransport i bilsektoren. Det er utenlandske bilselskaper som drar utviklingen, men elbilpolitikken, som forrige regjering også var god på, har vi videreført, og CO₂-utslippene per bil er lavere enn noen gang når en ser på nybilsalget.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:16:24]: Eg takkar for svaret. Samferdselsministeren sa ingenting gale, men han sa absolutt ingenting heller – trur eg – om det som kunne redusere utslepp for 2020 utover det som allereie er vedteke. Endringane i planlegging – ja, det kan godt hende det gjev effekt ein gong i 2025, og det andre han snakka om, er

jo allereie vedteke. Problemet er at skal vi nå våre målsetjingar, må vi gjere mykje – langt meir enn det alle vi partia har klart å verte einige om. Det er på ein måte fakta på bordet.

Vi har ein del forslag til kva vi kan gjere i tillegg. Miljødirektoratet har antyda: ytterlegare å styrkje CO₂-leddet i eingongsavgifta, gje plugg-inn-hybridar tilgang til parkering og opplading, styrkje Transnova. Men det verkelege løftet vil vel sjølvstakt vere å verkeleg gjere ei dreining frå veg til kollektivtilbod rundt dei store byane, utover det vi har gjort no. Så eg spør igjen: Har samferdselsministeren ein plan, eller i det minste nokon tankar, om kva han vil gjere utover det som er vedteke, og som kan verke for 2020?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:17:30]: Min plan tar det litt mer enn to minutter å fortelle om. Derfor vil det være mange momenter som jeg mer enn gjerne skulle kommunisert, men jeg tok altså hovedlinjene her.

Det jeg vil advare sterkt mot, er å ha den tilnærmingen som forrige regjering hadde: Fordi det hastet å få gjort noe kortsiktig, omla en engangsavgiften på biler, sånn at det plutselig strømmet ut dieslbiler i norske byer. Det er de problemene vi nå prøver å løse når det gjelder lokal miljøforurensning, og der vi faktisk har fått pålegg fra EU om at vi overskrider kravene, som altså er en kjempeutfordring nå mange steder.

Vi må ha løsninger som gjør at en faktisk gjør dette på lang sikt, og derfor er det den langsiktige tilnærmingen jeg har. Så kan det godt hende at det betyr at en ikke får så store utslippskutt innen 2020 som SV skulle ønske, men en får et samfunn som henger sammen, og en får en bedre ressursbruk. Jeg er mer opptatt av hvilke utslipp en har i 2030 enn i 2020. Jeg vil tenke langsiktig, og da må en få en god ressursbruk. Den tilnærmingen som de rød-grønne hadde, med å piske folk inn, tror ikke jeg funker, for i kampen mellom å redde verden og hente i barnehagen vinner barnehagen hver dag.

Presidenten: Torgeir Knag Fylkesnes – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [11:18:45]: Dette handlar ikkje om piskan, det handlar om å ha litt tempo i arbeidet. Ministeren viser til at vi må tenkje på lang sikt, men spørsmålet er berre: Har ein nokon idear eller tankar om kva som skal skje på kort sikt? Da skal eg gje ministeren éin gratis: luftfart. Innanriks luftfart står for om lag 8 pst. av utsleppa, men viss vi ser på klimaeffekten av nordmenns reiser i innland og utland, står luftfart for 50 pst. Som ministeren veit, er ikkje luftfart ein del av kvotesystemet eller noko anna fungerande internasjonalt regime. Så spørsmålet mitt til ministeren er – for å bli konkret og gje han moglegheit til å konkretisere: Kva vil samferdselsministeren gjere for å redusere utslepp i innanriks luftfart og også bidra til lågare utslepp frå luftfart generelt?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:19:49]: Jeg mener jeg har vært veldig konkret når det gjelder mange grep som

vi gjør nå. Det er grep som vil bedre kollektivtilbudet i byer, som forrige regjering ikke la opp til, men som vi har satt i gang – som åpenbart har støtte også fra de rød-grønne partiene. Det er jeg glad for. Det gjelder f.eks. de grepene vi gjør som gjelder Sørlandsbanen og Trønderbanen.

Satsingen der staten tar 50:50 av investeringskostnadene ved kollektivutbygging, var ikke noe som lå inne i Nasjonal transportplan. Det er noe som denne regjeringen har sagt den skal gjøre. Det er veldig konkret. Selv om dette er ting som det tar tid å gjennomføre – rett og slett fordi det tar tid å bygge Fornebu-banen – vil det skje raskere nå enn det det gjorde før.

Når det gjelder luftfart, er det litt interessant å få det spørsmålet fra et parti som satt i regjering i åtte år. Statsministeren i den regjeringen sa at når han leide helikopter for å drive valgkamp, var ikke CO₂-utslippene et tema, for han betalte CO₂-avgift for drivstoffet. Dermed hadde han dekket kostnadene CO₂-utslippene medførte. Da tenker jeg at når det var en forklaring som var god nok for forrige regjering, der SV satt, vil det også være en forklaring som jeg bruker.

Satsingen på biodrivstoff gjennom Avinor mener jeg er kjempeviktig. Der kutter man også i utslippene, ikke bare betaler avgifter.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Dag Terje Andersen (A) [11:21:07]: Siden det slett ikke ville tatt seg ut at arbeidsministeren var arbeidsledig, går mitt spørsmål til statsråd Eriksson.

De to regjeringspartiene har nå gjennomført landsmøtene sine. På begge landsmøtene ble velferdssamfunnets framtid diskutert.

På Fremskrittspartiets landsmøte ble følgende vedtatt:

«Norge har verdens beste sykefraværsordning, men også et av Europas høyeste sykefravær. Fremskrittspartiet mener at det bør iverksettes tiltak for å redusere sykefraværet. Endret grunnbeløp, innføring av karensdager og redusert sykelønn er tiltak Fremskrittspartiet mener bør bli vurdert.»

På Høyres landsmøte ble det diskutert forslag om å innføre tre karensdager og redusere kompensasjonsgraden til 62 pst. i sykelønnsordninga. Det ble bl.a. vedtatt kommersialisering av arbeidsformidlinga. Fra før av vet vi hva Høyre mener om mer bruk av midlertidige ansettelser, stillingsvern og arbeidstid.

Vi vet at regjeringas støtteparti Venstre ønsker å kutte i sykelønnsordninga og i AFP-ordninga, noe som er beskrevet i detalj i budsjettinnstillinga for i år.

Faktum er at selv om vi ikke er i mål, har sykefraværet gått ned de siste årene, noe som også bekreftes av dagens oppslag i Dagens Næringsliv. Partene i arbeidslivet og staten har nylig inngått en ny IA-avtale. Der legges det til grunn at dagens ordninger ikke svekkes. Vil statsråden respektere enigheten mellom arbeidstakerne og arbeidsgiverne om å beholde sykelønnsordninga ut den perioden den gjelder, altså ut 2018, eller vil han følge opp Fremskrittspartiets ønske om angrep på rettighetene til folk flest?

Statsråd Robert Eriksson [11:23:04]: Takk for spørsmålet, og takk for at det er noen som tenker på arbeidsministeren, slik at en unngår at han blir sittende ledig. Det setter jeg pris på.

For det første står det klinkende klart i regjeringsplattformen at sykelønnsordningen ligger fast. Jeg og regjeringen styrer etter regjeringserklæringen, så jeg kan garantere at sykelønnsordningen ligger fast i denne IA-perioden. Den 4. mars signerte jeg en avtale med partene i arbeidslivet. Dette er en av de tingene som kommer godt og tydelig frem i IA-avtalen.

Det er riktig at sykefraværet har en tendens til å gå både opp og ned, med jevne mellomrom. Så er det riktig det som representanten Dag Terje Andersen peker på, at sykefraværet har gått ned. Det synes jeg er veldig positivt – veldig gledelig – men det er fortsatt viktig at man holder trykket oppe gjennom det vi har blitt enige om i IA-avtalen, for å få sykefraværet ytterligere ned. Det er fortsatt en del sektorer som sliter med høyt sykefravær. Jeg synes det er viktig å følge opp disse sektorene godt, finne gode virkemidler sammen med partene i arbeidslivet, for å få sykefraværet ned. Det mener jeg vi har klart med den nye IA-avtalen.

Et av de eksemplene som kan refereres til en ny IA-avtale, som jeg har tro på også vil bedre oppfølgingen av sykefravær, er dette: Nå flytter vi fokuset hos Nav – fra å fokusere på papirhaugen og til å fokusere på å forenkle sykefraværsoppfølgingen. Det blir hver dag 1 500 færre skjemaer som skal leveres til Nav. Det er positivt. Det er bra. Det betyr at 69 ansatte i Nav nå slipper å holde på med papirene. De kan i større grad gjøre en innsats – bruke sine ressurser, sin arbeidskapasitet – for å følge opp den enkelte på en god og riktig måte, for å lykkes med tilbakeføring til arbeidslivet raskere.

Dag Terje Andersen (A) [11:25:03]: Jeg takker for svaret. Det var konkret når det gjaldt den mest konkrete delen av spørsmålet. Jeg legger da til grunn at avtalen gjelder ut 2018, at det i hvert fall ikke blir noe angrep på sykelønnsordninga i den perioden.

Statsråden understreker partenes rolle. For alle målene i avtalen og for stabiliteten i arbeidslivet er det utrolig viktig.

I forbindelse med IA-avtalen var det en diskusjon om hvorvidt utvidet adgang til midlertidige ansettelser skulle innføres. Det ble ikke en del av diskusjonen knyttet til IA-avtalen, men var oppe i den sammenheng. Jeg kunne tenke meg å stille statsråden det samme spørsmålet her: Vil statsråden lære av erfaringene som er høstet av dem i andre land som har prøvd midlertidig ansettelse – at det ikke virker, at ungdomsledigheten heller blir større? Vil statsråden lære av det og legge bort forslaget om utvidet adgang til midlertidig ansettelse?

Statsråd Robert Eriksson [11:26:17]: Nei, statsråden vil ikke legge bort regjeringserklæringen. Statsråden er veldig opptatt av å sørge for at vi får hjulpet flere mennesker inn i arbeidslivet, hjulpet flere til å få en tilknytning til arbeidslivet. SSBs rapport viser – som jeg har sagt fra denne talerstolen flere ganger – at to tredeler av dem som startet med midlertidig ansettelse, som har vært midlerti-

dig ansatt, etter to år ender opp med fast stilling. Det betyr at dette er et springbrett for å komme inn i arbeidslivet – jeg vil at det skal være et godt springbrett for å komme inn i arbeidslivet.

Det er viktig for meg – som jeg også har sagt tidligere – både at vi setter oss ned med partene, og at partene blir involvert i hvordan vi skal gjennomføre regjeringsplattformen. De punktene som står i regjeringsplattformen, har jeg til hensikt å gjennomføre. Dette tror jeg også det norske folk forventer at vi skal gjennomføre – det var på det grunnlaget de sendte oss inn i regjeringskontorene.

Jeg tror det handler om å finne gode, ryddige måter å diskutere med partene på om hvordan det skal gjennomføres.

Presidenten: Det åpnes for ett oppfølgingsspørsmål – Anette Trettebergstuen, vær så god.

Anette Trettebergstuen (A) [11:27:37]: I revidert statsbudsjett, som legges fram i dag, foreslår regjeringen endringer i sykefraværsoppfølgingen. Blant annet skal de påbegynne arbeidet med såkalt normerte sykmeldinger. Man setter en grense på seks måneders sykmelding fra fastlege.

Erfaringene med normerte sykmeldinger i Sverige viser at veldig mange blir sendt tilbake på jobb før de er friske, men mange blir også gående sykmeldt hjemme når de kunne vært på jobb.

Det er forskjell på det å jobbe i et arkiv og det å jobbe i en bar dersom man lider av f.eks. sosial angst.

Da Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet satt i regjering og framforhandlet den forrige IA-avtalen, innførte vi noe som vi kalte «Faglig veiledere for sykemeldere», nettopp fordi vi så at de ville ha en mer lik praksis for sykmelding. Legen skulle fortsatt foreta en individuell vurdering av hvor lenge folk trengte å være sykmeldt. Dersom statsråd Eriksson er enig i det og det er det han legger opp til i dag, hva er det da regjeringen legger opp til som er nytt, og som vi ikke innførte? Men dersom ...

Presidenten: Taletiden er omme.

Anette Trettebergstuen (A) [11:28:43]: ... det er noe nytt, og det er et skjema som skal overstyre legenes vurderingsevne, hva er det som gjør at en byråkrat ...

Presidenten: Statsråd Eriksson, vær så god.

Anette Trettebergstuen (A) [11:28:50]: ... med et skjema vet bedre enn pasienten, legen og arbeidsgiveren sammen?

Statsråd Robert Eriksson [11:28:54]: Jeg fikk ikke selve spørsmålet helt klart, men for å si det slik: Å innføre beslutningsverktøy og et hjelpeverktøy for leger i sykmeldingsoppfølgingen og i sykmeldingsgraderingen tror jeg er viktig. Jeg tror det er riktig for å få en tettere og riktige oppfølging av den enkelte sykmeldte, at man får raskere oppfølging ved dette. Dette er ikke en del av IA-avtalen.

Det vi har varslet – som representanten Trettebergstuen var inne på – er at vi igangsetter arbeidet. Så vil vi, når det arbeidet er ferdig, komme tilbake til hvordan dette skal innføres, hvordan det skal innrettes, og hvordan det skal følges opp. Det har vi også til hensikt å involvere partene i arbeidslivet i på en god måte. Det ble diskutert med partene allerede da vi diskuterte IA-avtalen. Vi ble enige om at vi skulle finne en egnet måte å involvere partene på med hensyn til hvordan dette skulle innføres.

Det vi gjør nå, er å starte arbeidet med å finne ut hvordan det kan lages et system rundt dette med beslutningsstøtteverktøy, og hvordan det skal innføres. Så kommer vi tilbake til hvordan det konkret blir, når det er ferdig.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:30:11]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den elektroniske spørsmålslisten som er gjort tilgjengelig for representantene.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 2, fra representanten Jan Bøhler til klima- og miljøministeren, vil bli besvart av helse- og omsorgsministeren på vegne av klima- og miljøministeren, som er bortreist.

Spørsmål 8, fra representanten Jenny Klinge til justis- og beredskapsministeren, tas opp av representanten Geir Inge Lien.

Spørsmålene 10 og 11, fra henholdsvis representantene Irene Johansen og Liv Signe Navarsete til forsvarsministeren, må utsettes til neste spørretime da statsråden er bortreist.

Spørsmål 13, fra representanten Anne Tingelstad Wøien til kunnskapsministeren, må utsettes til neste spørretime da statsråden er bortreist.

Svein Roald Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Spørsmål 1

Abid Q. Raja (V) [11:30:39]: Da leser jeg det skriftlige spørsmålet som er sendt over: «Elsykkelsalget har økt fra ca. 4 000 i 2013 til om lag 8 000 sykler i år. Elsykkel er et godt alternativ til bil på korte reiser i byområder og tettsteder, og fremmer både miljø og folkehelse. Transportøkonomisk institutt, Syklistenes Landsforening og Statens vegvesen har hatt et forskningsprosjekt som har vist at særlig kvinner og unge under 25 år er interessert i å bruke el-

sykkel, og at de som vil ha elsykkel, ikke er de som sykler fra før av.

Hva vil statsråden gjøre for å fremme bruk av elsykkel?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:31:23]: Dette har vi jo diskutert lite grann allerede, men la meg få lov til å utdype at jeg har veldig sans for elsykkel, for jeg tror det bringer sykkelglede til mange av dem som i dag ikke sykler, rett og slett fordi den fysiske formen ikke gjør det så veldig gøy, eller rett og slett fordi de er i en transportetappe der de foretrekker å komme fram i en «usvett» tilstand.

Vi har bedt Transnova i vårt tildelingsbrev i år om å gjøre det mer attraktivt for elsykkel, og at tiltak som fremmer elsykkel, prioriteres. Det er bl.a. at de skal gi støtte til et prosjekt som heter «Gi sykkel et dytt», som skal gjøre elsykkelen mer kjent i Norge. Jeg tror et innslag som var på NRK fra Sørlandssendingen nå for ca. halvannen måned siden, som viste litt godt voksne damer som plutselig hadde funnet sykkelglede igjen, fordi de nå kunne sykle rundt i Kristiansand, få hjelp i oppoverbakkene, men ellers ta seg fram med eget tråkk, viser at dette er et veldig spennende grep. Tiltak som gjør det mer kjent, vil vi være veldig positive til.

Jeg vet at noen diskuterer momsfrigjøring og den type grep. Det kan vi alltid vurdere, men jeg tror at effekten ikke nødvendigvis er så stor, for da vil en også spørre hvorfor en skal ha en belønning for dem som ikke trækker fullt ut selv hele veien. En får alltid en avgrensning på når en skal la momsgrepet være virkningsfullt. Jeg tror dette handler mer om å gjøre produktet kjent enn å spare noen få tusenlapper, som en momsending ville gjort.

Abid Q. Raja (V) [11:33:07]: Jeg er enig med statsråden i at elsykkel er veldig gøy. Jeg var faktisk veldig skeptisk – jeg har syklet en del på vanlig sykkel, og jeg var veldig skeptisk til jeg forsøkte det selv for noen år siden. Det gir en sånn utrolig deilig aha-opplevelse, så jeg er veldig glad for at vi skal få tilrettelagt mer for dette.

Elsykkel er bra. Målet i Nasjonal transportplan er at all økning av transport som følge av befolkningsveksten, skal skje med kollektiv, sykkel og gange. I Sveits selges det 60 000 elsykler årlig, og målet må være å tilrettelegge for at folk skal få øynene opp for elsykkel også i Norge.

Fremskrittspartiet har sammen med Venstre kjempet for skattefradrag for at arbeidsgiver betaler kollektivkort, og vi får håpe vi får realisert det samme denne perioden også. Høyre snakket om momsfrigjøring på elsykler på sitt landsmøte. Er statsråden villig til å tenke noe mer i disse baner, selv om jeg hører han er litt skeptisk? Hvilke andre incentividringer kunne statsråden sett for seg for å få folk til å velge elsykkel framfor bil?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:34:10]: Jeg er åpen for alle gode forslag, men jeg vil også at de skal være genuint gode og faktisk ha et resultat. Det går jo an å tenke høyt at f.eks. bedrifter kunne få en stimulans til i hvert fall å tilby det til sine ansatte på den måten. Her får en være kreativ og komme med sine forslag.

Jeg har også opplevd elsykkelens gleder, ikke selv, men ved at folk – når jeg sykler oppover bakker – kan plystre lett og lystig når de sykler forbi meg på grunn av hjelpemotoren. Mange sammenligner ofte sykkelglede en har i Danmark, med utfordringene en har i Norge. Nå er jo Danmark et veldig flatt område. Det – i tillegg til at en legger til rette veimessig og også det at en ikke har oppoverbakker – gjør at det blir veldig bekvemt for folk å bruke sykkel i hverdagen. Elsykkelen kan også bidra til det i Norge ved at en får den hjelpen opp kneika som gjør at folk kommer fram uten å være svette og utslitte. Og jeg har sett – at tiden er ute. Vi kan godt snakke mer ...?

Abid Q. Raja (V) [11:35:17]: Danmark er flatt, men Sveits er jo ikke like flatt, og det er 60 000 sykler i Sveits. Klarer vi det i Norge, er jeg sikker på at det over tid vil kunne gi betydelige reduksjoner i våre utslipp, særlig i transportsektoren.

Jeg vil gjerne følge opp med at i budsjettforliket i fjor, mellom Venstre, regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti, ble vi enige om en belønningsordning for sykkeltiltak i kommunene. Vil det være anledning til f.eks. for kommunene å tilrettelegge for bruk av elsykler ved hjelp av utlansordninger eller lademuligheter, og få støtte til denne ordningen?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:35:57]: Ja, det skal en absolutt ikke utelukke. Her kan jeg jo invitere Stortinget til i behandlingen av revidert budsjett å gi mer føringer på hvordan de ønsker at belønningsordningen skal være når den kommer i gang neste år. Jeg tror at den type grep som gjerne rettes inn spesielt på elsykler, kan ha en effekt. Det kan også ha en effekt at en retter ordningen mer inn mot frivillige grupper som skaper entusiasme, f.eks. Sykle til jobben-aksjonen og den type tiltak. Her er det egentlig bra hvis Stortinget bidrar.

Det jeg skulle til å si nettopp, er at det som er viktig for meg akkurat nå, er å sørge for at regelverk og forskriftsverk ikke gjør det vanskelig å bruke elsykkel, fordi det er en grense her for når et motorisert kjøretøy blir definert som moped, og da får en plutselig helt andre krav. Derfor har vi nå en gjennomgang for å sørge for at forskriftene her ikke blir til hinder for bruk av elsykkel. Det er viktig. Vi har ikke til hensikt å gjøre det vanskelig, så vi må også sørge for at lovverket er i tråd med den utviklingen vi ser.

Presidenten: Da er tiden for utveksling av hyggelige minner om elsykkel omme.

Spørsmål 2

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jan Böhler til klima- og miljøministeren, vil bli besvart av helse- og omsorgsministeren på vegne av klima- og miljøministeren, som er bortreist.

Jan Böhler (A) [11:37:36]: Mitt spørsmål til klima- og miljøministeren, som skal besvares av helseministeren, er

følgende: «Det er kjent at Norge er anklaget av ESA for brudd på luftkvalitetsdirektivet på grunn av høy lokal luftforurensning i noen av de store byene som Oslo og Bergen. For å kunne motvirke dette trenger byene mer effektive virkemidler. Ett tiltak som har betydd mye i andre storbyer i Europa, er innføring av lavutslippssoner, der det kan stilles krav om at bare kjøretøyer med lave eller ingen utslipp kan brukes i bestemte områder.

Vil regjeringen gå inn for å gi kommunene lovhjemmel for å innføre slike lavutslippssoner?»

Statsråd Bent Høie [11:38:14]: Til tross for at det generelt har vært en nedadgående trend i utslippsnivåene i Norge, illustrerer ESA-saken at vi fortsatt har utfordringer på dette området.

Ansvar for luftkvaliteten ligger på flere nivåer. EU fastsetter avgasskrav som tas inn i norsk regelverk. Siden de første kravene kom i 1989 har disse bidratt til vesentlige forbedringer. Videre har staten ansvar for avgiftspolitikken. Årsavgiften er differensiert etter utslipp for både lette og tunge kjøretøy. Omleggingen av engangsavgiften fra 2007 har bidratt til at CO₂-utslippene fra de nye personbilene er redusert med rundt en tredel. Samtidig har dette gitt oss flere dieselmotorer og høyere utslipp av NO₂.

Kommunene er forurensningsmyndighet etter regelverket om lokal luftkvalitet. Dette innebærer bl.a. at kommunene har ansvar for å sikre at grenseverdiene i forurensningsforskriften overholdes. Kommunene er i tillegg i egenskap av veieier ansvarlig for utslippene fra kommunale veier. Statens vegvesen er som veieier ansvarlig for utslippene fra riksveinettet. Renhold, salting og miljøfartsgrenser for å holde svevestøvsnivåene nede har gitt gode resultater.

Staten har i tillegg en viktig rolle i å tilrettelegge for at kommunene har tilstrekkelig handlingsrom for å gjennomføre tiltak. Staten har bidratt indirekte ved å gi kommunene anledning til å innføre virkemidler som køprising, forhøyede bompenger på dager med høy luftforurensning, miljøfartsgrense, midlertidig trafikkregulerende tiltak ved fare for overskridelse av grenseverdiene samt vedta piggdekkgebyr. Flere kommuner har allerede iverksatt en rekke tiltak, og i Kristiansand og Trondheim har man innført rushtidsavgift. I Bergen og Oslo har man innført piggdekkgebyr.

For å løse utfordringene knyttet til lokal luftkvalitet mener jeg det er avgjørende at staten og kommunene har en god dialog og trekker i samme retning.

Jeg er klar over at lavutslippssoner er et virkemiddel som er etterspurt av kommunene. Konkret er lavutslippssoner et virkemiddel som hører inn under Samferdselsdepartementet. Vi vet at tunge kjøretøy står for en vesentlig del av utslippene. Mange av disse er utenlandske, spesielt i Oslo, der man har de største problemene. Dette gir noen praktiske utfordringer som må hensyntas ved utformingen av eventuelle lavutslippssoner, sånn at disse innrettes mest mulig målrettet, effektivt og rettferdig, og uten at de administrative kostnadene blir for høye.

Jeg er opptatt av at vi i tiden framover skal sikre at luftkvaliteten i byene er god nok. Her må vi vurdere hvilke

tiltak som er målrettede, herunder om det er behov for å innføre ytterligere virkemidler.

De nye Euro 6-kravene til kjøretøy ser foreløpig ut til å ha en svært gunstig effekt, spesielt for tunge kjøretøy, og om noen år vil derfor avgasskravene gi vesentlige forbedringer i luftkvaliteten. Men vi må erkjenne at luftkvaliteten i byene er en utfordring som har helsemessige konsekvenser her og nå. Derfor er det viktig at det også arbeides med tiltak som kan innføres og ha effekt på kortere sikt. I denne sammenheng vil vi også være avhengig av at kommunene tar i bruk alle eksisterende virkemidler.

Jan Böhler (A) [11:41:27]: Jeg takker for et veldig informativt svar fra statsråden. Det som er problemet, som jeg skulle ønske at det var mer fokus på, er at grenseverdiene for de lokale, helseskadelige avgassene i dag jevnlig overskrides. Ved de elleve målestasjonene i Oslo, fra Smestad over mot Manglerud og gjennom Oslo sentrum og oppover i Groruddalen, lå NO₂-nivået i gjennomsnitt 50 pst. over grenseverdiene i 2013, ifølge NILUs rapporter. Så dette er noe som haster.

Som statsråden sa, etterlyser kommunene muligheten til å bruke lavutslippssoner, så jeg vil gjenta spørsmålet: Har statsråden og regjeringen en positiv holdning til å gå til det skritt å gi hjemmel for lavutslippssoner, slik at man kan gjøre lokale vurderinger?

Statsråd Bent Høie [11:42:31]: Utrolig nok kan det virke som om sørlendingen miljøvernministeren snakker raskere enn vestlendingen helseministeren, så jeg fikk ikke fullført hele mitt svar. Jeg skal derfor lese siste avsnitt som kanskje gir et bedre svar på det spørsmålet:

Klima- og miljødepartementet vil nå sammen med andre berørte departementer og underliggende etater vurdere virkemiddelbruken nærmere. Ved behov vil også kommunene trekkes inn i arbeidet. I dette arbeidet vil både lokale virkemidler og virkemidler på nasjonalt nivå vurderes. Basert på denne gjennomgangen vil det tas stilling til hvilke endringer som bør gjennomføres nå for å nå EUs grenseverdier.

Så dette er et av de tiltakene som da vil bli vurdert.

Jan Böhler (A) [11:43:19]: Jeg takker også for utfyllende siste del av svaret. Det er et stort problem for kommunene at ESA stiller juridisk bindende krav som kommunene har ansvar for å følge opp, slik også statsråden refererte det fra lovverket. Slik situasjonen er i Oslo, med 50 pst. overskridelse på NO₂ i sentrale deler av byen, noe som angår en stor del av befolkningen, er det klart at det er vanskelig å se for seg at vi skal kunne gripe inn og få ned forurensningsnivået uten nye virkemidler. Jeg er enig i at kommunen må vurdere alle tilgjengelige midler i dag, men jeg håper at regjeringen også ganske raskt ser behovet for å avklare om man vil gi mulighet for slike lavutslippssoner. Det er ganske utbredt bruk av det i byer i land som Tyskland, Italia, England, Nederland, Danmark og også i Sverige, så med Norge som en foregangsnaasjon burde det komme her også.

Presidenten: Da vet jeg ikke om Høie har enda et avsnitt han ikke har rukket å lese.

Statsråd Bent Høie [11:44:27]: Nei, men jeg skal forsøke å svare. Poenget er at vi ikke kan trekke en konklusjon på det her og nå, men dette er et av de tiltakene som vil bli vurdert – òg i samarbeid med kommunene.

Vegtrafikk er hovedkilden til overskridelse, og på lengre sikt vil òg rene kjøretøy og økt satsing på kollektivtransport, sykkel og gange bidra til å redusere den lokale luftforurensingen. Men på kort sikt er det behov for å iverksette ytterligere tiltak. Det er viktig at òg kommunene tar i bruk eksisterende virkemidler som f.eks. kjøprising, tidsdifferensierte takster i eksisterende bompenger på dager med fare for overskridelse av grenseverdier, eller datokjøring. Det er jo gode eksempler på i både Kristiansand, Trondheim, Bergen og Oslo, at man har benyttet seg av noen av de tiltakene som man allerede har tilgjengelig.

Spørsmål 3

Tove Karoline Knutsen (A) [11:45:41]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Finnmarkssykehuset HF er blitt fakturert for svært høye beløp fra en privat behandler – Psykia AS – som HELFO har inngått avtale med i forbindelse med fristbrudd for psykisk syke pasienter. Finnmarkssykehuset har ikke fristbrudd for disse pasientene i dag. Likevel kan ikke pasienter i Finnmark føres tilbake til behandling i fylkets eget sykehus. HELFO er viktig for å bistå pasienter som opplever fristbrudd, men dette eksemplet tyder på svakheter ved regelverk og praksis.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre slike tilfeller som vi her har sett?»

Statsråd Bent Høie [11:46:27]: Helseregionen har plikt til å sørge for at befolkningen i helseregionen tilbys spesialisthelsetjenester. Dette innebærer bl.a. å sørge for at pasienter som har rett til nødvendig helsehjelp, får den nødvendige helsehjelpen innen den individuelt fastsatte tidsfristen.

Ved fristbrudd kan pasienten henvende seg til HELFO for å få hjelp til å gjennomføre rettigheten på helseforetakets regning. Når sykehuset ikke kan gi time innen fristen, bruker HELFO pasientformidling i gjennomsnitt sju kalenderdager fra registreringsdato til pasienten har fått tildelt time ved ny behandler hos en av HELFO pasientformidlings leverandører. Det tar i snitt 20 dager fra registreringsdato til pasienten er i behandling.

I 2013 vedtok Stortinget endringer i pasient- og brukerrettighetsloven som bl.a. innebærer at det er sykehuse- ne – ikke pasienten – som skal gi beskjed til HELFO, dersom de ikke er i stand til å oppfylle den juridiske fristen for når helsehjelp senest skal gis. Denne endringen vil bli innført i løpet av 2015.

Hensikten med fristbruddordningen er å innfri pasientens rett til nødvendig helsehjelp. Sykehus som ikke har

klart å gi pasienten helsehjelp innen fristen, må dekke kostnadene ved helsehjelpen. Det er ikke en del av fristbruddordningen at pasienter skal føres tilbake til det sykehuset som har brutt fristen. Fristbruddordningen er etablert av hensyn til pasienten – ikke av hensyn til helsetjenesten.

Leverandører som HELFO har avtale med, plikter å utføre alle tjenester i samsvar med de anerkjente metodene og kvalitetsstandardene som gjelder. Leverandøren skal samarbeide med henvisende instans, øvrig spesialisthelsetjeneste og eventuelt andre samarbeidspartnere for å sikre sammenhengende behandlingsforløp og oppfølging. Leverandøren skal òg utforme behandlingstilbudet, sånn at det kan tas hensyn til den enkeltes behov og forutsetninger. Dette er ikke minst viktig innenfor psykisk helsevern. For å sikre bedre kvalitet og rutiner knyttet til avtalene innen psykisk helsevern og rusbehandling som HELFO forvalter, har HELFO fått i oppdrag å etablere et system for oppfølging av kvalitet og avvikshåndtering hos leverandører av disse subsidiære behandlingstilbudene. Oppfølgingen skal sikre at behandlingen er av tilfredsstillende kvalitet i hele avtaleperioden. Helse- og omsorgsdepartementet vil følge opp dette arbeidet i sin styringsdialog med Helsedirektoratet.

Det må være hensynet til pasienten som er førende når det gjelder hvilke tilbud vi gir. Ikke minst gjelder det pasienter som har fått den tilleggsbelastningen det er å ha opplevd fristbrudd.

Tove Karoline Knutsen (A) [11:49:00]: Jeg takker helseministeren for svaret. Jeg er 100 pst. enig med statsråden i at det er hensynet til pasientene som skal telle. Men argumentene i denne saken er ikke at det først og fremst er pasientene som er tjent med dette tilbudet. Argumentene er at man på en måte har bundet seg til masta, slik at man ikke på veldig kort varsel kan bryte den avtalen man har inngått med denne private leverandøren. Slik jeg forstår det, har mange private leverandører – også denne – heller ikke noe samarbeid med primærhelsetjenesten, som jo er veldig viktig for å gi et veldig godt og best mulig tilbud til disse pasientene. Så slik jeg oppfatter det, fanger bordet. Det er et eller annet med regelverket som gjør at man ikke kan føre pasienter tilbake, selv om man kanskje ser at pasientene er tjent med det.

Da er mitt spørsmål igjen: Vil statsråden se på om man skal rydde opp i situasjonen, slik den er?

Statsråd Bent Høie [11:50:11]: For pasientene er det viktig å ha et godt sammenhengende behandlingsforløp. Det at helseforetaket skulle ha noen rettigheter knyttet til å avbryte en pasients behandlingsforløp fordi det plutselig har fått ledig kapasitet når det i utgangspunktet ikke var i stand til å innfri pasientens rettigheter, mener jeg er å sette helsesystemet foran den enkelte pasient. Det må være hensynet til pasienten som er avgjørende, og pasientens egne ønsker. Som regel er det ikke ønskelig for pasienten å avbryte et behandlingsforløp når en først har kommet i gang, men å gjøre seg ferdig med det fram til en skal tilbake igjen til kommunen. De som har avtale med HELFO, må òg samarbeide med kommunene og legge til rette

for en god overføring til kommunene når behandlingen i spesialisthelsetjenesten er over.

Tove Karoline Knutsen (A) [11:51:03]: Jeg ble litt nedslått over helseministerens svar, for jeg opplever ikke at vi snakker om pasientens beste i dette tilfellet, og det er vi 100 pst. enig i at er viktig. Der man ser at pasienten trenger et adekvat tilbud ved det lokale sykehuset, i samarbeid med primærhelsetjenesten f.eks., ser det for meg ut som at bordet fanger, at regelverket gjør at man ikke kan gå tilbake til det offentlige sykehuset.

Mitt spørsmål er: Hvem vurderer pasientens situasjon? Er det fastlegen, er det den private behandleren som tjener veldig gode penger, eller er det andre deler av helsevesenet? Dette er veldig vanskelig å få tak i, og jeg ser at denne ordningen, hvis man ikke rydder opp i den, kan bety at pasienten blir en kasteball. Det tror jeg verken jeg eller statsråden ønsker.

Statsråd Bent Høie [11:52:05]: Jeg har ikke registrert at pasienter har tatt kontakt fordi de ønsker å avbryte et behandlingsforløp hos noen der de har fått innfridd sin rettighet, for å bli ført tilbake til den institusjonen som ikke innfridde rettigheten. Hvis dette er et initiativ fra pasienten, at pasienten ønsker å få behandling på det stedet som først ikke var i stand til å gi pasienten behandling, og en blir nektet det, mener jeg det er et reelt problem. Men hvis det er sånn at sykehuset som ikke klarte å innfri pasientens rettighet, plutselig får ledig kapasitet, og så vil kreve at pasienten kommer tilbake og dermed blir nødt til å avbryte sitt behandlingsforløp, mener jeg det vil være feil. Det vil være i strid med vår tenkning om pasientens helsetjeneste, at en skal ha en helsetjeneste som er sammenhengende. Da ville en ikke sette pasienten først, men sette helsesystemet først. Det må være sånn at helseforetakene har en klar motivasjon – og sykehusene har en klar motivasjon – til første gang å innfri pasientens rettigheter. Hvis de ikke klarer det, er det hensynet til pasienten som tilsier at da får en behandling hos en privat underleverandør.

Spørsmål 4

Kjersti Toppe (Sp) [11:53:30]: «Høgre sa i valkampen til Bergens Tidende 2. september 2013 at dei ville ha ein NTP for sjukehusa, slik vi har ein plan for samferdsel. Dagen etter, i Nationen 3. september 2013, kunne ein lesa at Høgre meinte: «Det er de folkevalgte som skal vedta planer for endringer i akutt- og fødetilbud, gjennom den planlagte helse- og sykehusplanen».

Vil statsråden definere oppgåvene til kvart enkelt sjukehus også lokalt, i den nye helse- og sjukehusplanen?»

Statsråd Bent Høie [11:54:06]: Regjeringens helse- og sykehusplan vil gi Stortinget en god statusoversikt over utfordringer i spesialisthelsetjenesten og gjøre det mulig for Stortinget å ta de viktigste beslutningene om hvordan helsetjenesten skal utvikles. Planen skal skissere de overordnede prinsipper for utvikling og organisering av syke-

hus og øvrige spesialisthelsetjenester. Den skal utarbeides med utgangspunkt i pasientens behov, bygge på oppdatert kunnskap og på de strategier og planer som er utviklet i helseregionene.

Helse- og sykehusplanen skal beskrive dagens ulike typer sykehus med vekt på pasientopplevd kvalitet og behandlingskvalitet, kapasitet, effektivitet, ansvars- og oppgavefordeling, samhandling med kommunenes helse- og omsorgstjeneste og lokalsamfunnets behov for trygghet og beredskap.

Regjeringen ønsker med denne planen å skissere nasjonale prinsipper og rammer for ulike typer sykehus og sykehusstruktur. Deretter er det helsemyndighetene som skal nedfelle de prinsippene i faglige kriterier og kvalitetskrav som kan stilles til virksomhetene for fremtiden.

I nasjonal helse- og sykehusplan kommer jeg ikke til å legge opp til at Stortinget skal definere oppgåvene i det enkelte konkrete sykehus, eller lokalisering av det enkelte sykehus i landet.

Helseforetakene vil også i fremtiden ha ansvaret for å planlegge og gjennomføre det utviklings- og omstillingsarbeidet som er nødvendig for å imøtekomme de nasjonale prinsippene og føringene som er blitt lagt av Stortinget gjennom en nasjonal helse- og sykehusplan.

Stortinget må ikke ta over ansvaret til styret og ledelsen i helseforetakene. Jeg ønsker at Stortinget skal ha en større betydning når det gjelder å ta de overordnede beslutningene, der vi er sikret en mer demokratisk forankring av utviklingen av spesialisthelsetjenesten. Men det er helseforetakene som må ha muligheten til å gjennomføre både utviklings- og endringsarbeidet som er riktig og nødvendig ut fra lokale behov og forutsetninger, innenfor de rammene som Stortinget har trukket opp.

Kjersti Toppe (Sp) [11:56:18]: Statsråden svarer i dag at ein med ein nasjonal sjukehusplan ikkje vil leggja opp til at Stortinget skal definera oppgåvene for kvart enkelt sjukehus. I valkampen sa Erna Solberg, som no er landets statsminister, til Bergens Tidende 2. september nettopp desse orda, at Høgre ville at ein nasjonal sjukehusplan skulle definera oppgåvene til kvart enkelt sjukehus, òg lokalt, i den nye sjukehusplanen.

Spørsmålet mitt er: Når ein før valet er så tydeleg på kva innbyggjarane kan venta av ein sjukehusplan, og etterpå er like utydeleg på det same, korleis trur statsråden at tilliten og truverdet til dei som styrer helsevesenet, altså regjeringa, kan oppretthaldast?

Statsråd Bent Høie [11:57:22]: Representanten Toppe har deltatt i den helsepolitiske debatten i mange år – ikke minst med meg. Vi har i fellesskap ment at det er behov for å utvikle en nasjonal helse- og sykehusplan. Det arbeidet er nå i gang. Jeg er også ganske overbevist om at representanten Toppe i de utallige debattene vi har hatt om dette temaet, har fått med seg at jeg aldri har gitt uttrykk for at Stortinget skal fungere som et styre for alle landets sykehus, der alle avdelinger og spørsmål om opprettelse og nedleggelse av den enkelte avdeling skal behandles i Stortinget. Det vil være stikk i strid med den styringsmodellen

som Høyre har ønsket, noe som det allerede er gitt uttrykk for.

Den referansen som oftest er gitt i en beskrivelse av hvordan en nasjonal helse- og sykehusplan skal fungere, i disse debattene som også Kjersti Toppe har deltatt i, er referansen til stortingsmeldingen om fødselsomsorgen. Det vet representanten Toppe veldig godt. At Senterpartiet ønsker å gjøre Stortinget til et plenumsstyre for alle sykehuse i Norge, det får i så fall være Senterpartiets politikk, men det har aldri vært Høyres politikk eller regjeringens politikk, verken før eller etter valget.

Kjersti Toppe (Sp) [11:58:36]: Eg gjer ikkje noko anna i dag enn å referera nøyaktig kva Høgre sa før valet, og referera nøyaktig kva statsråden svarer Stortinget etter valet. Eg kan vanskeleg forstå det når ein før valet samanliknar sjukehusplanen med NTP, og etter valet kjem fram til ein sjukehusplan som skal vera ein statusrapport og beskrive utfordringar og dei overordna tinga. Det er feil framstilling for veljarane.

Men nok om det, det som er poenget uavhengig av ein sjukehusplan, er at vi har ein helseføretakslov. Spørsmålet mitt gjeld § 30, som seier at vesentlege endringar ikkje skal avgjerast: Meiner statsråden at endring av føde- og akutttilbod ikkje er ei vesentleg endring?

Statsråd Bent Høie [11:59:38]: Representanten Toppe foretar nå en bevisst utvelgelse av enkeltsiter, uten å se dem i den sammenhengen som de er satt i. Selvfølgelig skal Nasjonal helse- og sykehusplan gi en oversikt over status, men Nasjonal helse- og sykehusplan skal ikke være en statusoversikt, den skal også være en plan for hvordan helsetjenesten skal utvikle seg i årene framover. Men det er også fornuftig at en plan for hvordan helsetjenesten skal utvikle seg framover, inneholder en del som har en beskrivelse av hva som er situasjonen i dag. Det er normalt i forbindelse med andre planer, f.eks. Nasjonal transportplan, som inneholder en beskrivelse av hva som er situasjonen i dag, men også inneholder en beskrivelse av hvordan ting skal utvikle seg videre.

Planen vil også inneholde føringer for hvordan fødetilbudet skal være, for hvordan akutttilbudet skal utvikle seg i årene framover, og vil også inneholde ulike beskrivelser av hva de ulike typene sykehus og lokalmedisinske sentre bør inneholde av tilbud. Men det er en vesensforskjell mellom det og det å si at Stortinget skal beslutte innholdet i det enkelte, konkrete sykehus og ... (presidenten klubber).

Spørsmål 5

Fredric Holen Bjørdal (A) [12:00:58]: «I brev til Pensjonistforbundet 26. mars varslar statsråden at han vil «legge opp til en bredere representasjon» i drøftingsmøter om saker av betydning for pensjonistar. SAKO-samarbeidet har til no representert pensjonistane i drøftingsmøter med regjeringa. SAKO-avtalen er open for at alle landsdekkjande pensjonistforbund kan ta del i samarbeidet.

Kvifor ynskjer statsråden å endre på representasjonen i drøftingsmøta?»

Statsråd Robert Eriksson [12:01:30]: Som representanten var inne på, medfører SAKO-samarbeidet at det er Pensjonistforbundet som representerer pensjonistorganisasjonene. Vi har årlige drøftingsmøter om både statsbudsjett og andre saker som har betydning for pensjonistene. Jeg kan nevne trygdeoppgjøret, reguleringen av grunnbeløpet, som en av de sakene man har et samarbeid om.

Jeg registrerer, og har over flere år registrert, at det ikke er alle landsdekkende organisasjoner som ønsker å være en del av SAKO-samarbeidet. Når jeg har fått tilbakemeldinger fra flere organisasjoner om at man ønsker å delta, synes jeg det er viktig at man imøtekommer det. Jeg ser det som svært uproblematisk at man slipper flere organisasjoner til for å komme med sitt syn i de foraene som er opprettet for å komme med de synene, sånn at flere av pensjonistenes interesser blir ivaretatt, hørt og brakt frem til statsråden.

Jeg synes det er en styrke. Det er å legge til rette for mer åpent demokrati, det er å legge til rette for at flere får muligheten til å komme med sine synspunkter. Det er en holdning jeg sto for i opposisjon. Derfor er jeg glad for at jeg også kan gjennomføre det i posisjon.

Fredric Holen Bjørdal (A) [12:02:57]: Eg takkar for svaret.

Hausten 2013 endra SAKO-organisasjonane samarbeidsavtalen, slik at alle landsdekkjande pensjonistorganisasjonar no kan inngå i samarbeidet. Det gjorde dei for å forsterke arbeidet for eldre i samfunnet og samtidig forsterke dei avtalane som var inngåtte med regjeringa. Dette vart statsråden gjort kjent med av Pensjonistforbundet i haust.

Når alle landsomfattande pensjonistorganisasjonar har anledning til å melde seg inn i SAKO, og dagens avtalar gjev alle pensjonistgrupperingane moglegheit til direkte eller indirekte å ta del i desse drøftingane, er det då på grunn av mistillit til Pensjonistforbundet eller til SAKO-samarbeidet at statsråden gjer desse endringane?

Statsråd Robert Eriksson [12:03:41]: Nei, det er ikke av mistro til Pensjonistforbundet.

Gjennom SAKO-samarbeidet representerer Pensjonistforbundet i dag følgende organisasjoner når det gjelder pensjonister: Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens vegvesens pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Fagforbundets pensjonistutvalg og LO Stats pensjonistutvalg. De blir representert gjennom Pensjonistforbundet.

Så er det andre organisasjoner som sier til meg at de vet også at de kan bli med i SAKO-samarbeidet og bli ivaretatt, men at det da er Pensjonistforbundet som må være budbringer i deres rolle i drøftingsmøtene. De ønsker å være en selvstendig aktør og være budbringer for det som de er opptatt av, overfor sine pensjonister.

Det tar jeg på alvor, og jeg klarer ikke i min villeste fan-

tasi å dreie det dit hen at det skulle være noen mistillit til Pensjonistforbundet å slippe til flere, slik at flere aktører skal få muligheten til å komme med sitt syn for å ivareta sine pensjonister på en god måte.

Fredric Holen Bjørdal (A) [12:04:46]: Ved å slippe til fleire organisasjonar utanfor SAKO, vil det kunne opne for at samarbeidet blir nedprioritert, og at organisasjonane som høyrer til SAKO, sjølve begynner å be om drøftingsrett. Det vil fort kunne medføre eit uhandterleg tal på organisasjonar når drøftingane går føre seg, og den samla innflytelsen til organisasjonane kan då bli mindre.

Mitt spørsmål er: Kvifor meiner statsråden det er betre for regjeringa å måtte handtere mange forbund enn å ha ei samanslutning å halde seg til?

Statsråd Robert Eriksson [12:05:19]: Vi snakker ikke om mange små forbund, vi snakker her om landsdekkende organisasjoner, bare så det er klart og tydelig.

Så er det sånn at vi, som representanten sier, har varslet om dette i et brev den 26. mars, og at vi i løpet av høsten vil sette oss ned og få utformet hvordan drøftingsmøtene skal skje fra og med neste år. Så tror jeg representanten kan føle seg trygg på at både jeg og de som allerede er med i drøftingene, ønsker å ha både ryddige og gode drøftinger og drøftingsmøter, og vi vil legge til rette for at vi får gode, forutsigbare og trygge rammer for det.

Hele intensjonen er ikke en mistillit mot noen, men rett og slett å slippe flere til, sånn at flere av pensjonistenes synspunkter blir brakt inn for meg som statsråd.

Spørsmål 6

Anette Trettebergstuen (A) [12:06:25]: «Å svikte i innsatsen for å bekjempe dårlige arbeidsforhold i transportsektoren er en trussel både for trafikksikkerheten og for de seriøse bedriftene i bransjen. Skal en stoppe sosial dumping i transportsektoren, må det avdekkes hvilke bedrifter som utnytter sine ansatte, og de som kjøper tjenester av de useriøse aktørene, må få et juridisk, økonomisk og forsikringsmessig medansvar.

Vil statsråden ta initiativ til innføring av regionale verneombud i transportsektoren samt medansvar for transportkjøper?»

Statsråd Robert Eriksson [12:06:59]: Jeg er enig med representanten Trettebergstuen i at det er viktig å ta de useriøse aktørene i norsk arbeidsliv. Det fremgår også klart og tydelig i regjeringsplattformen at vi ønsker å skru korken og skruen strammere til for de useriøse, målrette arbeidet mot dem som er useriøse og heie frem de seriøse. Det skal lønne seg å være seriøs i norsk arbeidsliv.

Så vil jeg få lov til å si at det i all hovedsak er sånn at vi har et seriøst, anstendig arbeidsliv i Norge. Det fremkom også av den siste stortingsmeldingen som den forrige regjeringen la frem. Men så ønsker vi også økt innsats mot bestemte bransjer. Transportbransjen er en av de bransjene vi jobber med nå. Der har vi nå sammen med parte-

ne i arbeidslivet blitt enig om at en bransjetilnærming er en fornuftig måte å innrette arbeidet på. Også Arbeidstilsynet følger opp det – i sin plan for 2013–2016 har de den bransjevise tilnærmingen. Vi har også blitt enig med partene i arbeidslivet om at vi må finne ut hvordan situasjonen helt konkret er. Hva er det som kan og må gjøres for å ta de useriøse?

Det er to områder innenfor transportsektoren vi ser spesielt på, hvor vi ser at det er en stor utfordring. Det gjelder innenfor lastebilnærmingen, altså godstransporten, og det gjelder turbilnærmingen, og det er et arbeid som vi skal ferdigstille i løpet av dette året. Jeg mener at det ikke er å svikte arbeidet når vi har blitt enig med partene i arbeidslivet om et løp. Da forholder man seg til det løpet man har blitt enig om, foretar den utsjekking og ikke minst henter inn den kunnskap som skal til, for å treffe de riktige beslutningene. Når det er gjort, vil det som representanten tar opp som spørsmål, om man skal innføre regionalt verneombud, være et av de temaene som da vil bli vurdert. Så vil regjeringen etter at det arbeidet er ferdig, komme tilbake med sin vurdering, sin anbefaling og sin konklusjon på akkurat det spørsmålet.

Anette Trettebergstuen (A) [12:09:17]: Statsråden har rett i at hovedbildet er at norsk arbeidsliv er veldig godt. Men problemet med sosial dumping og arbeidslivskriminalitet brer seg, og de fleste er enige om at det må tas på alvor.

Da den forrige regjeringen la fram Handlingsplan 3 sammen med revidert statsbudsjett for ett år siden, la vi opp til dette bransjeprogrammet for transportsektoren som statsråden viser til. Vi sa også at vi kom til å komme med flere konkrete tiltak for å komme til livs den utviklingen vi ser i transportbransjen. De tiltakene er lagt på bordet. Vi trenger ikke flere utredninger om hvordan det ser ut, vi trenger tiltak.

Er det slik at statsråden er enig med næringen og Arbeiderpartiet i at innføring av regionale verneombud og medansvar for kjøper er en god idé?

Statsråd Robert Eriksson [12:10:10]: Når det gjelder de ulike tiltakene, vil jeg avvente med å kommentere dem til vi har innhentet den kunnskapen som er. Vi følger den fremdriften som også den forrige regjeringen la til grunn for bransjeprogrammet – den avtalen og det vi har blitt enige med partene om.

Så er jeg opptatt av at vi også skal treffe raske og riktige beslutninger og ha tiltak mot de useriøse. Derfor har vi innkalt partene i arbeidslivet til et møte den 10. juni i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd. Jeg kunne gjerne ha ønsket at det møtet hadde blitt avholdt tidligere. De tidligere datoene som jeg har skissert for et slikt møte, har dessverre ikke latt seg gjennomføre for alle partene, nettopp på grunn av at vi står midt oppe i et lønnsoppgjør.

Anette Trettebergstuen (A) [12:10:52]: De ti tiltakene som Stortinget behandlet for to uker siden mot sosial dumping i transportsektoren, var en plan som var utarbeid-

det av oss da vi satt i regjering, sammen med næringen. Det er tiltak som sårt trengs. Vi har ikke råd til å vente på flere utredninger.

Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet har dessverre gode vekstvilkår, fordi vi ser en situasjon med økende ledighet rundt om i Europa. Det haster altså med å være framoverlent og komme med nye tiltak for å få bukt med dette problemet.

Vi fra Arbeiderpartiet har foreslått tiltak tidligere, vi kommer til å fortsette med det. Men det dreier seg ikke bare om at transportsektoren rammes, også store deler av resten av norsk arbeidsliv rammes.

Hva er statsrådets plan for å komme til Stortinget med flere og brede tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet generelt?

Statsråd Robert Eriksson [12:11:45]: La meg si det slik at jeg er ikke så opptatt av at man skal ha store planer, det har jeg sagt fra denne talerstolen tidligere. Jeg er heller ikke opptatt av at det er antallet planer som er det viktigste for resultatene. Det som er det viktigste, er hvilke tiltak man treffer for å ta de useriøse. Det er tiltak som må utvikles kontinuerlig i forhold til hvordan vi ser at problematikken utbrer seg.

Jeg tar signalene fra Økokrim på dypeste alvor. Dette vil komme til Stortinget gjennom ulike saker. I den sektoren vi her snakker om, er det blant de ti tiltakene to som ligger under mitt departement. En del ligger under Justisdepartementet, og jeg vet at Justisdepartementet jobber med dem.

Vi følger opp – det er vi i full gang med – Arbeidstilsynet, som har hatt dette som ett av satsingsområdene. I tillegg jobber Samferdselsdepartementet med kabotasje-problematikken. Det ble sendt ut forslag på høring den 21. april. Der venter vi på tilbakemelding, og det blir fulgt opp av det departementet.

Så det kommer fra ulike hold ulike saker til Stortinget.

Spørsmål 7

Snorre Serigstad Valen (SV) [12:12:58]: «Et trygt Norge krever at vi opprettholder et norsk lønnsnivå for alle. Presses lønnsnivået for noen nedover, vil det snart få konsekvenser for andre mennesker og nasjonens økonomiske trygghet. Husholdninger får problemer med å betale huslån og leve trygge og vanlige liv. Å sikre hver enkelt en lønn å leve av er ikke bare avgjørende for den arbeidstakeren det er snakk om og hennes familie, det er et spørsmål for hele samfunnet.

Hvordan vil statsråden sikre at Norge ivaretar havnearbeidernes lønn og ILO-konvensjon 137?»

Statsråd Robert Eriksson [12:13:32]: ILO-konvensjon 137 om havnearbeid ble vedtatt i 1973. Hovedformålet i ILO-konvensjonen – artiklene i denne – er å sikre havnearbeiderne regelmessig sysselsetting og inntekt. Det er det konvensjonen gjelder. Konvensjonen skal gjennom-

føre sine nasjonale lover og forskrifter, i den utstrekning det ikke er gjort i tariffavtaler eller på annen måte.

I Norge er konvensjonens forpliktelser hensyntatt og ivare tatt gjennom rammeavtalen mellom LO, Transportarbeiderforbundet, og NHO, Logistikk og Transport. Sikring av minstelønn er også – som i andre bransjer når det gjelder lønnsnivå – ivare tatt gjennom partssamarbeid og tariffavtaler. Jeg tror det er klokt, riktig og fornuftig at vi som myndigheter ikke blander oss inn i tariffavtalen. En fastsetting av dette skjer i samarbeid med partene – partene håndterer det.

Jeg er veldig godt kjent med at det pågår mange konflikter samtidig blant havnearbeiderne og i havnebransjen. Men ingen av de konfliktene, har jeg registrert, handler om det som representanten Serigstad Valen tar opp i sitt spørsmål, om lønnsnivå. Jeg vil også understreke at i helgen ble partene enige om en ny avtale for hvordan man skal organisere havnearbeidere for to nye år. Så jeg forholder meg til den avtalen som er gjort, og så er jeg opptatt av at man skal ivareta organisasjonsfrihet på en god måte. Det er allerede ivare tatt på en god måte gjennom norsk rett, og det er viktig at vi praktiserer norsk rett på en god og riktig måte.

Snorre Serigstad Valen (SV) [12:15:31]: Jeg vil takke for svaret, men jeg vil si at det er en åpenbar sammenheng mellom retten til regelmessig arbeid og lønnsnivå, for alternativet til fortrinnsretten til havnearbeiderne er det jeg vil kalle et lausarbeidersamfunn. Det vil jo åpenbart gi dårligere arbeidsforhold og lavere lønn.

Den avtalen man nå har kommet fram til, og som ministeren viser til, omfatter ikke konflikten ved Risavika, og det er tatt ut sympatistreik også i Mosjøen og i Tromsø. De arbeiderne som streiker der, tror jeg ikke er betrygget av svaret som arbeidsministeren gir. Fortrinnsretten var det som gjorde at arbeidsgiversiden ikke ville skrive under en tariffavtale i Risavika, og det er en rettighet som havnearbeiderne har.

Hvis det er slik at havnearbeiderne ikke får en tariffavtale der fortrinnsretten er ivare tatt, tolker jeg arbeidsministeren riktig at han da vil sørge for at vi regulerer det ved lov, eller at vi på annet vis sikrer at vi ivaretar de forpliktelsene vi har?

Statsråd Robert Eriksson [12:16:33]: Konflikten i Risavika havn er en konflikt om, som representanten peker på, hvorvidt en skal inngå tariffavtaler. Det er et spørsmål som ligger til partene. Jeg synes det blir svært uryddig hvis en statsråd, myndighetene, skal gå inn og diktere partene med tanke på hvordan de skal håndtere det som er lagt til partene å håndtere. Det er noe som partene må rydde opp i, det ligger hos partene.

I den forbindelse har vi sagt at både Arbeidsretten og Riksmekleren er til partenes disposisjon. Sympatistreiken i Tromsø og Mosjøen havn følges av meg og departementet for å vurdere om det truer liv og helse, på samme måte som alle andre streiker. Utover det har staten, ut fra den måten vi har organisert dette på, ingen annen rolle.

Snorre Serigstad Valen (SV) [12:17:25]: Jeg har forståelse for at arbeidsministeren ikke vil uttale seg om detaljene i en pågående konflikt, og det er jo ryddig. Men denne konflikten er spesiell, for den gjelder et punkt Norge er internasjonalt forpliktet på, og det er fortrinnsretten til lossearbeid og lastearbeid for havnearbeidere.

Jeg vil igjen spørre: Vil arbeidsministeren sikre denne fortrinnsretten på annet vis hvis denne konflikten ikke fører til at fortrinnsretten ivaretas gjennom en tariffavtale? – for det er jo vitterlig fortsatt en forpliktelse Norge har til å ivareta.

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Robert Eriksson [12:18:00]: Representantens hovedspørsmål gikk på ivaretagelse av ILO-konvensjonen. Vi ivaretar våre forpliktelser knyttet til ILO-konvensjonen på dette området.

Så registrerer jeg at det i helgen har blitt enighet mellom partene om en ny toårig avtale. Den forholder jeg meg til. Skulle det vise seg i fremtiden at man kommer til en ny uenighet, får man vurdere hvordan man håndterer det når den tiden kommer. Å begynne å forskuttere det og gripe inn i de andre konfliktene synes jeg blir uryddig. Det er ikke i henhold til de spillereglene som norsk arbeidsliv er tuftet på, og jeg har ikke til hensikt å endre de spillereglene.

Spørsmål 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jenny Klinge, vil bli tatt opp av representanten Geir Inge Lien.

Geir Inge Lien (Sp) [12:19:01]: Jeg tillater meg å stille justisministeren følgende spørsmål:

«Tidlegare i år gjorde statsråden det klårt at den nye straffelova kjem til å bli iverksett innan sommaren 2015. Politiets IKT-system skal ifølgje statsråden vere oppgradert innan den tid. Prosessen har tidlegare vist seg å vere særskild tidkrevjande.

Held statsråden fast ved denne målsetnaden?»

Statsråd Anders Anundsen [12:19:34]: La meg først få takke representanten for spørsmålet om en svært viktig sak. Da denne regjeringen tok over regjeringsmakten, lå det an til at den nye straffeloven kanskje kunne implementeres i 2018, mest sannsynlig tidligst i 2019. Vi har foretatt en del grep for å fremskynde dette med flere år. Jeg har nok ikke sagt at den skal tre i kraft innen sommeren; i løpet av sommeren er nok det begrepet jeg har brukt. Det er fortsatt en svært klar målsetting. Men dette er en komplisert og omfattende prosess som omfatter veldig mange. I tillegg til at det skal gjøres et lovarbeid, skal det gjøres et stort IKT-arbeid, og det skal gjøres et opplæringsarbeid. Dette vil påvirke mange tusen tjenestemenn og -kvinnens arbeidshverdag når det implementeres.

Vi har en viss erfaring med utfordringer som kan ska-

pes underveis av IKT-prosjekter, så en må alltid ta et visst forbehold, men målet er åpenbart at vi i løpet av sommeren – altså ikke før sommeren, men i løpet av sommeren – skal få dette på plass. Det er en risiko, som jeg nevner, for at det kan ta noe lengre tid, men vi jobber hardt både i departementet og ikke minst i Politidirektoratet for å få dette på plass innenfor de rammene vi har satt.

Geir Inge Lien (Sp) [12:21:01]: Jeg takker ministeren for svaret. Det er positivt at ministeren viser vilje til å påskynde arbeidet med ikraftsettelse av ny straffelov. Det er viktig at lovgivers vilje og vedtak blir gjennomført i samfunnet. Straffeloven av 2005 tar opp i seg mange svært sentrale lovendringer. Men så ser man, som justisministeren var inne på, at det er viktig at det tekniske systemet følger med. Politiets datasystem har vært angitt som en propp i systemet. Hvilke direktiv har ministeren gitt til Politidirektoratet om tidsperspektivet for forbedring av datasystemet? Har ministeren fått noen indikasjoner på at politiets datasystem ikke vil takle denne omleggingen sommeren 2015?

Statsråd Anders Anundsen [12:21:47]: Politiets IKT-program er ganske omfattende. Det dreier seg i utgangspunktet om Merverdiprogrammet, og årsaken til at den nye straffeloven ikke kunne tre i kraft, er at Merverdiprogrammet har blitt utsatt og utsatt og utsatt. Den siste runden hadde vi etter regjeringsskiftet, etter at et eksternt konsulentfirma mente at Politidirektoratet ikke var robust nok til å implementere Merverdiprogrammet, hvilket vil føre til ytterligere forsinkelser.

Jeg mener det er et demokratisk problem at vedtak i Stortinget ikke blir fulgt opp på en skikkelig måte. Den første delen av straffeloven ble vedtatt i 2005, og den forrige regjeringen var ikke i stand til å levere noe før i 2018/2019. Vi har gjort om på hele IKT-programmet. Det er en komplisert affære, det er risiko forbundet med det, og vi er i nær dialog med Politidirektoratet om den løpende oppfølgingen.

Geir Inge Lien (Sp) [12:22:45]: Alle faktorer vi nå har vært inne på, dreier seg om teknologi og derigjennom bruk av penger. Politidirektoratet har igangsatt mange program for å møte framtidens utfordringer. Disse programmene har også en kostnadsramme som etaten er avhengig av å holde seg innenfor for å motvirke at det rammer annen primærvirksomhet. Vil ministeren tilføre politiet friske midler som er øremerket de nødvendige IKT-oppraderingene?

Statsråd Anders Anundsen [12:23:19]: Der må jeg nok svare det som alle statsråder svarer på alle budsjettspørsmål, at det er en budsjettsak som vi kommer tilbake til i de løpende budsjettprosessene. Samtidig skylder jeg å gjøre oppmerksom på at det ikke har vært helt uten kontroverser, eller en enkel oppgave, å få gjort om en beslutning om iverksettelse av straffeloven og fremskynde den med mange år. Det er mange som har tilpasset seg en veldig lav forventning til den forrige regjeringen. Det at den

nye regjeringen nå stiller konkrete krav og er veldig opptatt av at vi skal levere raskt på noe som skulle vært levert på for lenge siden, skaper selvfølgelig utfordringer i en organisasjon som må gjøre om på sine planer. Det er krevende, men vi har veldig mange dyktige folk både i departementet og i Politidirektoratet som jobber beinhardt for å få dette til, og jeg er helt overbevist om at vi skal klare det rett over sommeren. Men det er altså noen risikomomenter der, og vi tar selvfølgelig høyde for de budsjettutfordringene som kommer gjennom de løpende budsjettprosessene.

Spørsmål 9

Kari Henriksen (A) [12:24:35]: Jeg har et spørsmål: «I avisoppslag i Fædrelandsvennen i april ble det gjort kjent at flere polititjenestemenn var medlemmer av en frimurerlosje. Leder av Politiets Fellesforbund, Sigve Bolstad, gikk ut og tok tydelig avstand fra dette, og mente at dette ikke burde forekomme. Også ansatte i politiet var sterkt kritiske til slikt medlemskap. Det viste seg at ledelsen ikke var klar over dette.

Mener statsråden det er greit at polititjenestemenn er medlemmer i slike brorskap?»

Statsråd Anders Anundsen [12:25:05]: Det finnes ingen generell lov om statsansattes adgang til å inneha sidegjøremål eller være medlem av foreninger, men det foreligger særlovbestemmelser for enkelte grupper statsansatte. For embets- og tjenestemenn i politiet gjelder det at de ikke kan ha annen lønnet stilling, drive privat erverv eller inneha offentlig bevilling for virksomhet, med mindre politimesteren eller vedkommende politisjef samtykker, i henhold til politiloven § 22 annet ledd. Samtykke skal ikke gis dersom det kan oppstå tvil om hvilken egenskap politimannen opptre i, eller om hans uavhengighet i tjenstlige saker, eller om sidegjøremålet kan redusere politimannens evne eller mulighet til å utføre tjenesten forsvarlig.

Deltakelse i frivillig arbeid og foreningsvirksomhet er blitt ansett som fritidssysler som ikke kommer i konflikt med ordinært arbeid. Ved vedtakelsen av reglene i domstoloven om registrering av sidegjøremål ble det vurdert om det burde innføres forbud for dommere mot å være medlemmer av brorskapsforbund som f.eks. Den Norske Frimurerorden. Domstolkommisjonen anså det ikke som aktuelt å innføre et slikt forbud, fordi det ville innebære et uakseptabelt inngrep i den enkelte dommers frihet, i henhold til NOU 1999: 19. Departementet var enig i dette da, og ga uttrykk for det i Ot.prp. nr. 44 for 2000–2001, og det var ikke særskilte merknader til dette fra justiskomiteen i Innst. O. nr. 103 for 2000–2001.

Jeg mener det er rimelig å legge til grunn tilsvarende for polititjenestemenns medlemskap i slike brorskapsforbund. Manglende forbud mot deltakelse i foreninger osv. innebærer imidlertid ikke at polititjenestemenn uten videre kan behandle saker som gjelder personer som står dem nær, eller som de selv kan ha interesser i, i henhold til forvaltningslovens habilitetsbestemmelser og straffeprosessloven §§ 60–61, i straffesaker.

Kari Henriksen (A) [12:27:08]: Jeg takker justisministeren for svaret. I saken som gjelder Kristiansand, var det ti polititjenestemenn med varierende ansatt-tid i politidistriktet som var medlem av en frimurerlosje i Kristiansand. Politisjefen uttalte til media at hun ikke kjente til dette.

Habilitet skal jo sikre tillit til myndighetsorganer, og inhabilitet skal, så vidt jeg har forstått reglene, meldes og vurderes. Her har ti tjenestemenn – noen med lang fartstid – sannsynligvis ikke meldt om å få vurdert sin habilitet når det gjelder medlemskap i Frimurerordenen. Det er ikke sikkert de har hatt noen saker som er knyttet til det, men noen av dem har vært ansatt i ganske lang tid. Hvordan vil ministeren vurdere dette med tanke på den subjektive habiliteten, altså publikums oppfatning av situasjonen?

Statsråd Anders Anundsen [12:28:01]: Jeg er veldig opptatt av at vi skal ha et politi som har svært sterk tillit i befolkningen. Det har politiet. De siste tillitsmålingene viser at vi har et politi med en robust og god tillit blant folk flest. Det skal vi stimulere til.

Jeg har vanskelig for å gå inn i diskusjonen om hvorvidt noen har meldt eller latt være å melde om egen inhabilitet, og jeg er ikke overbevist om at man som medlem av et brorskap automatisk er inhabil. Det er den enkelte tjenstepersons ansvar å sørge for at vedkommende er oppdatert og melder eventuelle habilitetsutfordringer. Jeg legger til grunn at våre tjenestemenn og -kvinner er så bevisst disse forholdene at de foretar de vurderingene grundig. Ved tvil skal dette forelegges foresatte, og jeg er overbevist om at det skjer i den utstrekning det er påkrevet.

Kari Henriksen (A) [12:28:57]: Takk for det. Det legger jeg også til grunn. Likevel er det viktig å stille noen spørsmål. I NOU 2009: 12 Et ansvarlig politi drøftes nettopp tilliten og habiliteten. Her refereres det til en høyesterettsdom fra 1996 som sier at det «av hensyn til tilliten til domstolene bør unngås at det reises tvil om habilitet». Utvalget i NOU-en sier videre:

«Det hjelper ikke for tilliten i samfunnet at Spesialenheten rent faktisk ikke påvirkes av relasjoner dersom samfunnet vurderer dette annerledes. Utvalget legger til grunn at Spesialenheten blir vurdert ut fra publikums subjektive oppfatning av habilitet.»

Er ministeren enig i denne vurderingen av den subjektive oppfatningen av habilitet? Mener ministeren at dette bør gjelde politiet også, og vil han på den bakgrunnen gå inn og se på regelverket knyttet til medlemmer i brorskapsforeninger eller ordener? Det kan jo være mange typer brorskap som har etablert seg, ikke bare frimurerbrorskap.

Statsråd Anders Anundsen [12:30:00]: Hvis jeg nå fikk med meg spørsmålet rett, ble det henvist til en høyesterettsdom. Det vil være meget uklokt av en statsråd å si at han er uenig med Høyesterett, så jeg legger selvfølgelig til grunn de rettslige vurderingene som Høyesterett gjør også av habilitetsspørsmålet. Men jeg er opptatt av at habilitetsspørsmål skal gjelde generelt, og at det er vanskelig å

se for seg spesielle habilitetsregler for medlemskap i bror-skap eller bestemte organisasjoner på noen som helst slags måte.

Jeg er generelt enig i at habilitetsreglene kanskje trenger en oppfriskning, ikke først og fremst av hensyn til denne type problemstillinger, men fordi det har skjedd mye i samfunnsutviklingen siden forvaltningsloven ble vedtatt. Det jeg mener det er grunn til å vurdere, er om en skal se på forvaltningsloven generelt med nye øyne. Men jeg vil ikke ta noe særskilt initiativ for å legge lovmessige eller instruksmessige begrensninger på polititjenestemenns mulighet til å delta i foreningslivet.

Spørsmål 10

Fra representanten Irene Johansen til forsvarsministeren:

«Norge tok sammen med Estland i 2009 initiativ til at Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet (TR1325) skulle bli NATO-politikk. NATO har etter dette i økende grad vektlagt genderperspektivet i sine operasjoner. I 2012 ble en norsk diplomat utnevnt til NATOs første spesialrepresentant for kvinner, fred og sikkerhet. Utnevelsen gir et sterkt signal om hvilken prioritet dette har i alliansen.

Når NATO skal legge sin nye strategi på toppmøtet i september, vil regjeringen følge opp dette?»

Spørsmål 11

Fra representanten Liv Signe Navarsete til forsvarsministeren:

«Ifølge § 25 i Grunnlova må ein ha godkjenning frå Stortinget for bruk av norske militære styrkar utanfor Noreg sine grenser, og styrkane «må ikkje overlatast i framande maktens teneste».

Korleis kan Noreg ut frå dette delta med inntil 70 personell i Nordic Battle Group, med Sverige som leiarnasjon, og korleis vil regjeringa sikre at Stortinget står reelt fritt til å ta stilling til kor vidt norske styrkar skal delta i ein konkret EU-operasjon?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 12

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:31:20] :«Flere uavhengige har nå målt skogsveien over gnr. 31 bnr. 2,9 og 10 i Gratangen kommune og kommet fram til at den er galt inntegnet på kartet. Dersom dette stemmer bygger beslutningen fattet av fylkeslandbruksstyret (2007), Fylkesmannen i Troms, Statens landbruksforvaltning og av departementet på feil grunnlag. Det er oppsiktsvekkende at så mange instanser i så fall ikke har sjekket terrenget.

Mener statsråden at skogsveien er riktig inntegnet på kartet?»

Statsråd Sylvi Listhaug [12:31:58]: Jeg kjenner ikke til opplysningene som stortingsrepresentanten gir om feilaktig kartfesting av skogsveien i Gratangen. Jeg har derfor ikke grunnlag for å svare konkret på spørsmålet som stilles.

Jeg vil imidlertid peke på at alle forvaltningsinstanser som har vært involvert i denne saken, har foretatt befaring av skogsveien i terrenget. Feltbefaringer sammen med andre opplysninger om veitiltaket er også lagt til grunn for fylkeslandbruksstyret i Troms' endelige vedtak av 17. november 2008.

Landbruks- og matdepartementet har i brev av 12. desember 2012 til partene og etter befaring av veien ikke funnet grunn til å omgjøre fylkeslandbruksstyrets endelige vedtak av 17. november 2008. Dette har jeg også meddelt Stortinget tidligere i svar på skriftlig spørsmål nr. 446 fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen om denne veien. I mitt svar av 3. mars 2014 pekte jeg på at den forvaltningsrettslige siden av saken ble endelig avsluttet fra departementets side i 2012, og at det således ikke var aktuelt for meg å gå inn i saken på nytt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:33:12]: Dette er ei sak som har gått over lang tid. I disse dagar har vi behandla Grunnloven, og det at nokon tar seg til rette på annan persons eige-dom, er noko vi har grunnlovsmessig vern mot. Klager har vore sende – utgangspunktet her er at det er eit vedtak som er fatta utan søknad, utan synfaring i utgangspunktet. Klageinstansane har i første omgang ikkje ønskt å behandle saka, og når dei har fått press på seg, har dei behandla saka utan å gjennomføre tilstrekkelege synfaringar. Dei har berre sett isolerte delar av denne vegen. Dette har ført til ein veldig frustrasjon, rett og slett. Det er grunn til å tru at dei fakta som beskriv saka, ikkje er riktige, og statsråden har etter forvaltningsloven § 35 moglegheit til å gjere om vedtaket dersom det er ugyldig. Vil statsråden gå inn i saka med nye auge?

Statsråd Sylvi Listhaug [12:34:16]: Denne saken har vært behandlet i fylkeslandbruksstyret i Troms, den har vært behandlet hos Fylkesmannen i Troms, den har vært behandlet hos Statens landbruksforvaltning, og den har vært behandlet i Landbruks- og matdepartementet under den forrige regjeringen. Det er brukt masse ressurser, og det har vært mange befaringer for å se på denne veien. Mitt utgangspunkt nå er at denne saken må finne sin eventuelle løsning i rettsapparatet, fordi vi nå har hatt den saken til ende i det forvaltningsmessige apparatet. Så dette må løses gjennom privatrettslige forhold i rettsapparatet.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [12:34:58]: Men dersom det er riktig at det kartet som er teikna, og dei vedtaka som er gjorde, ikkje stemmer overeins med verkelegheita, at vegen er samanhengande, han er lengre, og skjeringa er høgare enn det som har vore grunnlaget for alle vedtaka her, er det faktisk gjort eit ganske stort lovbrøt av tiltaks-

havar mot dei som eig egedomen. Grunnen til at denne saka kjem opp igjen gong på gong, er at vi etter kvart er mange her i denne salen som har sett saka, og ser det urettferdige i det, at dette har gått verkeleg ut over ein person, og at nokon har tatt seg verkeleg til rette på annan manns egedom. Eg meiner det bør vere også i ministeren si interesse å passe på dei som ikkje har dei store ressursane, men som har folkevalde organ som dette. Dersom eg kan leggje fram informasjon som viser at vegen faktisk ikkje er slik som det er beskrive i vedtaka, vil ministeren vurdere saka på ny da?

Statsråd Sylvi Listhaug [12:36:08]: Dette er en langvarig konflikt, som har vart gjennom mange år, og jeg har merket meg at mange i denne salen er opptatt av saken. Men nå er det slik at denne saken har vært gjenstand for behandling i veldig mange instanser – alle som skal innom den i forvaltningen. Jeg mener derfor at det er naturlig at en dersom en skal gå videre med denne saken, tar det i det ordinære rettsapparatet og kommer til en eventuell konklusjon der.

Spørsmål 13

Fra representanten Anne Tingelstad Wøien til kunnskapsministeren:

«I et intervju med NRK uttaler statsråden at regjeringen vil sette kvalitetskrav til universiteter og høyskoler, og at dette vil få betydning for den framtidige strukturen i sektoren. Institusjoner som enten forsker lite, som har få studenter på campus og skårer lavt når det gjelder undervisningskvalitet oppfordres til å slå seg sammen med andre.

Betyr dette at det er aktuelt for regjeringen å slå sammen eller legge ned universiteter og høyskoler med tvang?»

Presidenten: Også dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Før Stortinget går til votering over sak

nr. 3, må Stortinget få overbrakt offisielt de sakene som det skal voteres over under sak nr. 3. Statsråd Sylvi Listhaug vil overbringe 6 kgl. proposisjoner.

Statsråd Sylvi Listhaug overbrakte 6 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Sak nr. 3 [12:44:30]

Referat

1. (281) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i gjeldsordningsloven og dekningsloven mv. (Lovvedtak 41 (2013–2014)) – er sanksjonert under 14. mai 2014
Enst.: Vedlegges protokollen.
 2. (282) Revidert nasjonalbudsjett 2014 (Meld. St. 2 (2013–2014))
 3. (283) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2014 (Prop. 93 S (2013–2014))
 4. (284) Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivinga (Prop. 94 LS (2013–2014))
Enst.: Nr. 2–4 sendes finanskomiteen.
 5. (285) Endringer i straffeloven 1902 (foreldelse og forvaring) (Prop. 96 L (2013–2014))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
 6. (286) Kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S (2013–2014))
 7. (287) Endringer i plan- og bygningsloven (forenklinger i byggesaksdelen og oppheving av krav om lokal godkjenning av foretak) (Prop. 99 L (2013–2014))
Enst.: Nr. 6 og 7 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
 8. (288) Ein del saker om luftfart, veg og jernbane (Prop. 97 S (2013–2014))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.

Presidenten: Er det noen som forlanger ordet før møtet heves? – Det er det ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.46.